

„DOĐI I VIDI!“

Radna bilježnica

Sadržaj:

Vrijeme tišine

1. Svaki čovjek je original – „Ti si jedinstven!“
2. Bog je drukčiji – „Kad tko ide zajedno s tobom“
3. Dimenzije prijateljstva – „Da bi tvoj život uspio“
4. Spasonosni susreti – „Dopusti da te se ljubi“
5. Slavlje oslobođenja – „Oprošteno ti je“
6. Dinamika novoga početka – „Što će te oduševiti“
7. Ljudi novoga puta – „Potreban je tvoj Da“
8. Radost u vjeri – „Ti si poslan“
9. Pogled naprijed – „Tvoj put se nastavlja“

Kako dalje?

Rendez-vous s tvojim Prijateljem

Naputci za osobno slavlje pomirenja

Naputci za osobnu obnovu krsta i potvrde

Vrijeme tišine

Draga čitateljice, dragi čitatelju,

Otvoriti se Bogu, bližnjemu i samomu sebi, za to treba vremena, vremena za svjesno razračunavanje. Korisno je – ukoliko okolnosti to dopuštaju – „pronaći“ svaki dan vrijeme tišine (barem deset minuta). „Pronaći“ pokazuje da vrijeme tišine nikomu ne pada u krilo, nego ga se često u svakodnevici mora mučno tražiti. Jednom donesena odluka olakšava u koje vrijeme dana i na kojemu mjestu ću držati vrijeme tišine, olakšava posao. Tako se ne moram svaki dan iznova pitati kada ću si to vrijeme danas uzeti. Isto mjesto (neka vrsta molitvenoga kutka) oraspoložuje našu nutrinu na to „vrijeme tišine“. Evo prijedloga za oblikovanje ovoga vremena koji vam može pomoći pronaći vaš osobni tijek.

1. Smiriti se i sabrati

Možda je najvažnije vrijeme ovoga seminara o vjeri i seminara POV ono koje sa svojim Bogom provedete sami. Najprije si uzmite vremena da se smirite. Opustite se. Pokušajte opažati sebe i ljubeću Božju nazočnost. Možda vam pomogne iznutra reći: „Dobri Božje, zahvaljujem ti da sada smijem biti pred tobom. Ti želiš govoriti meni. Molim te daruj mi Duha Svetoga da on rasvijetli moje srce i ja ispravno shvatim tvoju riječ. Amen.“

2. Dopustiti Bogu da ti se obrati

Da biste dopustili Bogu da vam se obrati, pročitajte polagano tekst dotičnoga dana. Glasno čitanje može produbiti učinak. Zatim treba osluhnuti u sebe: Gdje se osjećam oslovljenim? Kako to odzvanja kod mene? Što mi čini dobro? Što me smeta? Zašto?

3. Odgovoriti

Možda su najvažniji oni redci na kojima ne stoji napisano ništa. Kod „dnevnih misli“ imate mogućnost opažati svoje osjećaje (radost, zahvalnost, srdžbu, gnjev...), izreći je i zapisati. Ako nema dostatno mjesta, preporučujemo da vodite dnevnik seminara. Odvažite se Bogu reći „Ti“ i također si uzmite vremena da pričekate na odgovor. Često ćete i u svakodnevici dobiti odgovor na vaše molitve. Vrijeme tišine zaključite spontanom ili nekom vama poznatom molitvom, znakom blagoslova ili pjesmom.

Prvi tjedan:

Svaki je čovjek original – „Ti si jedinstven!“

Prvi dan

Ja sam jedinstven, posebne vrste i neponovljiv. Postojim samo jednom. Ja sam u svojoj originalnosti od Boga potpuno željen i voljen. Bog se raduje mojoj originalnosti. U jednoj pjesmi stoji: „Nikada nemoj zaboraviti: to da živiš bila je ideja drugoga, i to da dišeš Njegov je dar tebi. Ti si željen, nisi dijete slučaja, ni raspoloženja prirode, svejedno pjevaš li svoju pjesmu života u molu ili duru. Ti si Božja misao, a k tomu i genijalan. Ti si ti, da, ti si jednostavno ti!

Vlastita jedinstvenost pokazuje se prije svega u vlastitome imenu. Ime je druga riječ za originalnost i jedinstvenost, za ono što sam u najdubljoj dubini.

Ono što živi Bog govori Jakovu i Izraelu, na isti način vrijedi i za mene: „*Sada ovako govori Jahve, koji te stvorio, Jakove, koji te sazdao, Izraele; 'Ne boj se, jer ja sam te otkupio; imenom sam te zazvao: ti si moj!'*“ (Iz 43,1).

- Mogu više puta ispunjen ljubavlju izgovoriti svoje vlastito ime i pustiti da odjekne. Jesam li zahvalan za svoju jedinstvenost? Što me posebno veseli?

Misao dana:

Drugi dan

Tri vidika prožimaju način kako promatram i tumačim svoj život: Ono što sam **iskusio**, ono što **znam** i ono što **vjerujem**.

Ovisno o dobi, osobnoj situaciji i svjetonazoru svaki čovjek vidi sebe drukčije, kao što pokazuju sljedeće izjave:

„Život je napetiji od svake knjige“ (Marjana, 22).

„Život je iluzija. Mi ljudi stvarno uopće ne egzistiramo“ (Albert, 62, poslije smrti svoga sina jedinca).

„Čovjek je usamljen kao mrav pojedinac u pustinji“ (Terezija, 36, nakon svoje rastave).

„Mi ljudi smo na zemlji za to da doživimo što više šale, rasonode i akcije“ (Beata, 26).

„Život je bolest koja neizbježno vodi u smrt“ (nepoznati autor).

„Život je proces koji započinje rađanjem tijela i ponovno završava njegovom smrću, pritom pravi život nije na zemlji nego u onostranome“ (Marko, 25).

„Čovjek je proizvod razvoja, isto kao i biljke i životinje, ništa više“ (Doris, 42).

„Besmisleno je što se rađamo. Besmisleno je što živimo. Besmisleno je što umiremo. Život je besmislen, apsurdan“ (Jean-Paul Sartre, filozof).

Iskustvo i naše misli obilježuju naš život. I to vjerojatno više nego što smo toga u svojoj svakodnevnici svjesni. Jedan redak iz *Staroga** zavjeta govori o tome: „*A svrh svega, čuvaj svoje srce, jer iz njega izvire život*“ (Izr 4,23).

- Kako ja razmišljam o svom životu? Koji izričaji mi najviše odgovaraju? Što je meni u mom životu posebno važno? Kako bi mogao glasiti moj životni moto? (Ovo mogu napisati).

Napomena:

Stari (zavjet) danas više znači zastario i neuporabiv, *novi* pak dobar i valjan. Tako bi se Stari zavjet moglo smatrati zastarjelim i nevaljanim. Da se izbjegne takvo krivo vrjednovanje, teologija govori i o Prvome (Starom) i Drugome (Novom) zavjetu.

Misao dana:

Treći dan

Na naše razmišljanje utječe i način kako opažamo stvorenje. Stvorenje može proširiti naše obzore. Tako je bilo i s Abrahamom. On se u poodmakloj dobi dao pozvati na nov put. Bog mu je obećao dati da iz njega jednom proizađe velik narod. Ali godine su prolazile, a vlastiti sin još uvijek nije bio na pomolu. Abraham počinje tada

sumnjati u Božje obećanje. „Zar mi zaista još uvijek možeš darovati sina?“

„Poslije tih događaja Jahve uputi Abram u riječ u ukazanju: 'Ne boj se, Abrame, ja sam ti zaštita; a nagrada tvoja bit će vrlo velika!' Abram odgovori: 'Gospodine moj, Jahve, čemu mi tvoji darovi kad ostajem bez poroda; kad je mojoj kući nasljednik Eliezer Damašćanin? Kako mi nisi dao potomstva - nastavi Abram - jedan će, eto, od mojih ukućana postati moj baštinik.' Ali mu Jahve opet uputi riječ: 'Taj neće biti tvoj baštinik, nego će ti baštinik biti tvoj potomak.' Izvede ga van i reče: 'Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti.' A onda doda: 'Toliko će biti tvoje potomstvo.' Abram povjerova Jahvi, i on mu to uračuna u pravednost“ (Post 15,1-6).

„Izvede ga van i reče: 'Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti'... 'Toliko će biti tvoje potomstvo'“. Bog izvede Abrahama iz njegova šatora, iz uskoće njegova razmišljanja i mudrovanja, iz uskoće ljudski mogućega. Pogledaj na nebo i prebroj milijune zvijezda. Prebroj ih! Pogledaj na silne dimenzije stvorenja. Pogledaj i vjeruj velikoj tajni u svemiru i iznad svemira! Abraham pogleda i povjerova.

Realnost silnoga stvorenja poziva nas razmišljati u većim dimenzijama, i o sebi. Slutnja da smo okruženi velikom tajnom može kod takvih misli oživjeti.

- Silne dimenzije stvorenja: opažam li ih? Naslućujem li tajnu koja je iza toga? Koje se misli u meni pritom javljaju?
- Kako gledam sebe u odnosu na tajnu Stvoritelja?
- Je li mi stvorenje izvor snage, koja me dovodi bliže mojoj najnutarnijoj intimi i mome Stvoritelju?

Misao dana:

Četvrti dan

Tajnu svoga života ne možemo shvatiti sami po sebi. Kršćanska vjera govori stoga o Objavi. Bog nam u Bibliji objavljuje tajnu: „I reče Bog: 'Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar

ribama morskim, pticama nebeskim i stoci – svoj zemlji – i svim gmizavcima što puze po zemlji! Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih... I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro“ (Post 1,26-27.31a).

Što je čovjek? Kao „Božja slika i prilika“ mi smo dio veće tajne koja okružuje nas i čitavo stvorenje i koja je u njemu prisutna. Biti Božja slika i prilika, bogolik, znači: U nama hoće zasjati Božji sjaj, Božja slava, Božja ljubav, Božja radost...

„Na svoju sliku stvori Bog čovjeka“ pokazuje da Bog stoji iza našega života. Kao stvorenja mi smo od Boga potpuno željeni i potvrđeni. On se raduje što postojimo. „I bijaše veoma dobro“ znači: Dobro je što postojimo, što jesmo.

- Biti „Božja slika i prilika“ – Kakvi se osjećaji kod mene javljaju na pomisao da sam slika i prilika Božja? Što osjećam kad stojeći pred ogledalom sebi kažem: „Dobro je što postojiš!“?
- Mogu li se radovati svojoj originalnosti i prihvatiti je?

O ovim svojim osjećajima mogu razgovarati s Bogom.

Misao dana:

Peti dan

Ljubiti sebe, vlastitu tajnu, vlastitu vrijednost može biti najteže, pa ipak je to ključ za vlastiti sretan život. Prava ljubav prema sebi suprotna je od sebičnosti. Ona je početak ljubavi prema bližnjemu jer prihvaćanje ljubavi čini sposobnim ljubiti. Isus je u zapovijedi ljubavi govorio o tome vrlo jasno: „*Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga*“ (usp. Mk 12,31). Tko cijeni, poštuje samoga sebe kao tajnu i sebe s ljubavlju promatra sa svojom vrijednošću i dostojanstvom, poštovat će i tajnu svojih bližnjih. I obratno, tko ne cijeni svoj vlastiti život, tko ne prihvaća vrijednost koju ima, tko sama sebe svako malo podcjenjuje, ponizuje i čini negativnim, činit će to i kod drugih. Dakle: „Usreći svakoga dana jednoga čovjeka... prije svega, ako si ti taj čovjek.“

- Što mi govore ove misli? Mogu li ljubiti i prihvatiti sama sebe? Bog me poziva da sama sebe smatram vrijednim, da samomu sebi činim dobro; sutra, prekosutra..., dapače, ako hoću, čitav (svoj) život. – Pozvan sam sada da samomu sebi kažem nešto dobro i samomu sebi učinim nešto dobro.

Misao dana:

Šesti dan: Tajna našega života

U svako vrijeme primam svoj život iz njegove ruke. Sljedeća molitva Romana Guardinija ovo lijepo izražava:

„Neprestano primam svoj život iz tvoje ruke. To je moja istina i moja radost. Neprestano me gleda tvoje oko. I ja živim iz tvoga pogleda, Stvoritelju moj i moj Spase. Nauči me u tišini tvoje nazočnosti shvaćati tajnu koja sam ja i koja sam po tebi i od tebe i za tebe.“

Poslanica Efežanima čovjekovu tajnu izražava sljedećim riječima:

„Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrohotnošću svoje volje, na hvalu Slave svoje milosti“ (Ef 1,4-6a).

„...izabrani prije postanka svijeta...“ moglo bi značiti: Mi smo od vječnosti planirani velikom mudročću i ljubavlju. Bog je htio da se rodim. Oduvijek smo bili u Božjemu srcu. Mi smo „izabrani“ kao stvorenja ljubavi, dobrodošli“ Stvoreni smo kao originali, jedinstveni, sebi svojstveni, nezamjenjivi.

„*da budemo sveti... pred njim*“: Biti svet ne znači super-pobožan. Svet znači imati udjela na Božjemu spasenju i cjelovitosti i svetosti. U riječi „svet“ krije se riječ „zdrav“. Bog želi da živimo u zdravu odnosu prema samima sebi, prema bližnjima i prema njemu. On želi da se od srca možemo radovati svomu životu, bližnjima, stvorenju i njemu. On želi da potpuno razvijemo svoj ljudski život, da sve više i više „ozdravljamo“, da izrastemo u samostojnu osobnost svjesnu odgovornosti.

„...da budemo bez mane pred Bogom“ nije u Bibliji moralni pojam. On znači dobro razvijen i uspio. Bog, dakle, hoće dati da naš život uspije.

„...u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu...“: Otac i kći, majka i sin, roditelji i djeca, to znači prisni, odnosi puni ljubavi. Odnosi koji darivaju sigurnost i omogućuju razvoj. „Po Isusu Kristu“ smo pozvani ući s Bogom u tako prisni, oživljavajući odnos koji dariva sigurnost, kao što to može doživjeti dojenče uz svoju majku, dijete uz svoga oca.

„...dobrohotnošću svoje volje, na hvalu Slave svoje milosti“: Naš život ima budućnost. Smrt nije zid, nego vrata koja nam oslobađaju put u nove, usrećujuće dimenzije. Posljednji cilj našega života, savršeno zajedništvo života i ljubavi s Bogom, nadilazi našu ljudsku sposobnost predodžbe i naposljetku ostaje tajna. Ali ova tajna već sada djeluje u našoj sadašnjosti. Za čovjeka vjernika budućnost je već počela. Mi svaki dan smijemo urastati u usrećujuće zajedništvo s Bogom, u zajedništvo koje nam daje ponovno zahvalno i s divljenjem gledati život.

- Odakle dolazim – kamo idem? Što mi govori tekst iz Poslanice Efežanima? Osjećam li se kao kći/sin živoga Boga? Mogu li za to zahvaliti, recimo riječima: „Hvala ti, dobri Bože što sam od tebe izabran i željen. Hvala ti što...?“

Misao dana:

Drugi tjedan:

Bog je drukčiji – „Kad tko ide zajedno s tobom“

Prvi dan

Pojam „Bog“ izaziva u nama predodžbe. Ali je upitno imaju li i koliko ove predodžbe stvarno neke veze sa živim Bogom. Također je upitno živimo li samo s pojmom Boga ili sa živim Bogom. Evo jedne pripovijesti: „Bio jednom jedan muž koji je jako volio i poštivao svoju ženu. Ujutro, kad bi ustao, uzeo bi njezinu uokvirenu sliku sa zida i stavio preda se na stol. Dok je žličicom za doručak praznio meko kuhano jaje, pogled bi mu počivao na njezinoj slici... Kako ju je samo zavolio kroz sve te zajedničke godine! Nakon doručka poljubio bi fotografiju svoje žene – znak njegove ljubavi i štovanja! – i s ljubavlju, kako bi drukčije i moglo biti, sliku ponovno objesio na zid.

Ovo bi možda bilo primjereno da mu je žena pokojna. Ali ona sjedi tu pokraj njega – i, dakako, nije bila nimalo radosna zbog toga! Draže bi joj bilo da umjesto njezine fotografije voli, poljubi i poštuje nju kao ženu, ta ona je naposljetku njegova supruga.“

Velika je razlika živimo li sa slikom ili sa živim nasuprotnikom, častimo li „sliku“ ili se upuštamo u osobu.

Jedna od opasnosti u ophođenju sa slikama sastoji se u tome da naposljetku više častimo slike od realnosti koju one predstavljaju. U odnosu na Boga ovo bi značilo da više živimo od predodžbe koju o njemu stvaramo, nego od njega samoga! Da se prema Bogu odnosimo kao prema stvari kojom možemo raspolagati. Onako, kao što je slika ograničena i ima okvir, Boga nikada ne smijemo ograničavati i fiksirati govoreći: „On mora postupati tako i tako.“ Stoga nam je Bog dao zapovijed: „*Ne pravi sebi lika ni obličja bilo čega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod*

zemljom“ (Izl 20,4). Ova zapovijed hoće reći: Bog je uvijek veći. Njime nitko ne može raspolagati. On je uvijek onaj koji više ljubi i koji je širi od svih naših predodžbi. A prije svega on nije bezvremena činjenica, nego živi Ti koji ulazi u naše odluke i odgovara na našu molitvu.

- Kad kažem riječ „Bog“, koji se osjećaji i predodžbe u meni javljaju?
- Je li Bog za mene živi Ti? Onda mogu i sada s njim razgovarati i reći mu što me zaokuplja. Pozvan sam ovo sada učiniti.

Misao dana:

Drugi dan

Bog Biblije je živi Bog koji je uvijek tu za nas. Ova temeljna karakteristika Božjega bića bila je očita kod Mojsija kad ga je susreo Bog u gorućemu grmu: Taj Bog mu je rekao: „*Vidio sam jade svoga naroda u Egiptu*“, nastavi Jahve, „*i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove. Znane su mi muke njegove. Zato sam sišao da ga izbavim iz šaka egipatskih i odvedem ga iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju – u zemlju kojom teče med i mlijeko: u postojbinu Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Peričana, Hivijaca i Jebusejaca. Vapaji sinova Izraelovih dopriješe do mene. I sam vidjeh kako ih Egipćani tlače. Zato, hajde! Ja te šaljem faraonu da izbaviš narod moj, Izraelce, iz Egipta*“ (Izl 3,7-10).

Mojsije je znao da to baš i nije tako jednostavno jer je on Izraelce najprije morao oduševiti za ovu namjeru. Zato Mojsije pita: „*Ako dođem k Izraelcima pa im kažem: 'Bog otaca vaših poslao me k vama', i oni me zapitaju: 'Kako mu je ime?' - što ću im odgovoriti?*“ „*Ja sam koji jesam*“, „*reče Bog Mojsiju. Onda nastavi: 'Ovako kaži Izraelcima: 'Ja jesam' posla me k vama*“ (Izl 3,13-14).

„Ja sam koji jesam“ znači: Bog je uvijek tu za nas. Bog se uvijek angažira za čovjekovo spasenje i za spasenje stvorenja. Ali to također znači da nitko ne može Bogom raspolagati.

- Bog je uvijek za mene tu. On nikada nije protiv mene! Uvijek stoji uza me. Mogu li prihvatiti ovo obećanje? Koje misli i osjećaje budi ovo obećanje u meni?

Misao dana:

Treći dan

Kao kršćanke i kršćani ne vjerujemo u tek neko više biće, u nekoga Boga, nego u Boga koga je Isus iz Nazareta iskusio i navijestio. Pavao o tome govori: „Bog Isusa Krista.“ *„Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac slave dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati“* (Ef 1,17).

Temeljno Isusovo iskustvo bijaše iskustvo majčinskoga očinstva Božjega, kojim je kao Sin voljen bezuvjetno i preko svake mjere. Ovo je bilo očito kod krštenja na Jordanu. Božji glas je rekao: *„Ti si Sin moj, Ljubljeni, u tebi mi sva milina“* (Mk 1,11). Isus je sada potpuno jasno znao: Ja sam ljubljene Sin i ja ostajem ljubljene Sin, došlo što mu drago, zauvijek, vječno.

Iskustvo identiteta – biti Očev Sin – davalo je Isusu veliku sigurnost i jasnoću. On se osjećao potpuno zaštićen u srcu svoga Oca. U svakoj se situaciji pouzdao u Očevu brigu za njega. Svakom žilicom svoga bića ovisio je o Ocu. Njegov je Otac bio sunce oko kojega je kružio njegov život. On je bio središte svega njegova razmišljanja, govorenja i činjenja. Isus je bio oduhovljen, prožet čežnjom da ovoga svoga Oca obznani svakomu stvorenju, i da svakomu stvorenju dade dijela na ovome usrećujućem zajedništvu s njim.

- Što je iskustvo Boga učinilo u Isusovu životu?
- Što od toga želim i ja doživjeti?

Misao dana:

Četvrti dan

„Tko ne ljubi, ne upozna Boga jer Bog je ljubav. U ovom se očitova ljubav Božja u nama: Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet da živimo po njemu. U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijehе naše“ (1 Iv 4,8-10).

Bog je aktivna ljubav. On šalje svoga Sina da mi zaživimo. Budući da je ljubav Božja bit, on ne može drugo nego ljubiti. Bog nikada ne prestaje ljubiti nas, htjeti nam činiti dobro. Upravo stoga, jer ne samo da ima ljubav, nego je ljubav njegova bit, njegovo biće. Pogledajmo u sunce. Ono ne može prestati sjati. Možemo ga prokleti, ignorirati – možemo učiniti što hoćemo – ono će i dalje jednako sjati. Tako ljubi Bog, jer on jest ljubav u čitavoj svojoj biti.

Zato Isus u Propovijedi na gori govori: *„Jer Bog daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima“ (Mt 5,45).* Dobri Bog daje da sunce njegove ljubavi, njegove potvrde i prihvaćanja izlazi nad svima. Njegova se ljubav odnosi na sve bez iznimke. Bog daje da pada kiša, to znači da nastane plodnost, život pravednika i nepravednika. On i *„zlina“* pomaže do sreće, do razvoja njihova života. On svoju bezuvjetnu ljubav dariva svima. Njegovo srce kuca za ljude i za sva njegova stvorenja. On je svojom biti kao ljubav u srcu vezan uz dobrobit svojih stvorenja.

„U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego – on je ljubio nas“ (1 Iv 4,10). Naša je zadaća primiti ovu ljubav, pripustiti ljubav, dopustiti mu da nas ljubi.

- Koje se misli tiču mene? Što za mene znači to da je ljubav Božja bit, i da njegova ljubav kao i sunce nikada ne prestaje sjati? Mogu li za to zahvaliti?

Misao dana:

Peti dan

„I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj“ (1 Iv 4,16a). Upoznati i prihvatiti – o tome se radi. Oboje je dar. Ipak, darovi mogu biti prihvaćeni, a može ih se i

ostaviti. Kako se možemo otvoriti „*ljubavi koju Bog ima prema nama*“?

Kad je Duh Sveti kod krštenja sišao na Isusa, glas je posvjedočio: Ti si moj ljubljani Sin. Duh Sveti je Isusu dao shvatiti i iskusiti tko je on uistinu. Tako Duh Sveti i nama daje shvatiti „*ljubav koju Bog ima prema nama*“. Zato je dobro uvijek iznova ga pozvati i moliti za njegovo svjetlo.

Možda nemam osjećaj da me Bog ljubi takva kakav sam upravo sada. Takvi osjećaji smiju biti. Jer vjera je nešto drugo od osjećaja. „Vjerovati znači činiti kao da jest.“ (A. Grün). „Vjernički“ prihvatiti Božju ljubav znači živjeti kao da me ljubi, s njime razgovarati kao da je u svemu za mene tu.

- Pozvan sam ovo kušati!

Misao dana:

Šesti dan

Mnoge slike daju nam naslutiti tko je i kakav je „Bog Isusa Krista“. Bog se na poseban način pokazuje u Isusu iz Nazareta. On je „slika Boga nevidljivoga“ (kol 1,15). U Isusu iz Nazareta prepoznajemo kako Bog danas djeluje, jer „Otac koji u meni ostaje, čini djela svoja“ (Iv 14,10).

Bog se u Isusu iz Nazareta ne pokazuje kao moćni Bog koji svoj autoritet provodi silom, Bog ne zahvaća snagom sile da bi se tako brinuo za pravo i poredak i uklanjajući zlo i negativno iz svijeta. U Isusu susrećemo prividno nemoćna Boga koji je bio spreman na sebe uzeti trpljenje, bol, čak i krivnju. Njegov put je put „nejake ljubavi“ koja na svoje srce uzima trpljenje svih, slomljenost i krivnju svih i tako dariva spasenje. Isus je ušao u sve pukotine, rascjepe; u rascjep između čovjeka i Boga, u rascjep tolikih ljudskih odnosa, u rascjep između čovjeka i stvorenja, u rascjep u vlastitome srcu. Isus je ušao u sve ove rascjepe da supati, da poveže, da ozdravi, sastavi i spasi.

- U čemu je slika o Bogu, kakvu nam pokazuje Isus iz Nazareta, drukčija od mojih uobičajenih predodžbi?

- U koje rascjepe moga života i mojih odnosa želi Isus sići i darovati ozdravljenje? Mogu ga pozvati da ovo učini.

Misao dana:

Treći tjedan:
Dimenzije jednoga prijateljstva –
„Da bi i tvoj život uspio“

Prvi dan

S obzirom na Božju ljubav koja za nas hoće samo najbolje, postavlja se pitanje o trpljenju u svijetu. U svijetu, a i u nama samima, toliko toga nije u redu. Zašto? Ovo je pitanje postavio već narod Izrael prije više od 3000 godina. Nadahnut Duhom Božjim u povijesti koju se ne želi shvatiti kao povijesni izvještaj o činjenicama postojao je odgovor. S poviješću pada u grijeh tumači narod Izrael opću – a time i našu – životnu situaciju: Stvorenje više nije tako dobro i skladno kako ga je Bog zamislio. U njega je ušao razdor. Navukla se sjena. To se naziva grijehom.

„Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvori Jahve, Bog. Ona reče ženi: 'Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?' Žena odgovori zmiji: 'Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!' Nato će zmija ženi: 'Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.' Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegovu i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči i

upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače. Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se - čovjek i njegova žena - pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu. Jahve, Bog, zovne čovjeka: 'Gdje si?' – reče mu. On odgovori: 'Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobjah se jer sam gol, pa se sakrih.' Nato mu reče: 'Tko ti kaza da si gol? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?' Čovjek odgovori: 'Žena koju si stavio uza me - ona mi je dala sa stabla pa sam jeo.' Jahve, Bog, reče ženi: 'Što si to učinila?' 'Zmija me prevarila pa sam jela', odgovori žena“ (Post 3,1-13).

Bog je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku. Zato je odnos prema Bogu njegov najdublji identitet. Ipak, čovjek se svojim nepovjerenjem odvojio od svoje povezanosti i s Bogom i sigurnosti u Bogu. Htio je biti „kao Bog“, to znači: sam postati centar, središte. To je, naravno, imalo posljedica: „*Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se – čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu*“ (Post 3,8). Strah i nepovjerenje ušao je u njihov odnos prema Stvoritelju. Bog im je postao stran i suparnik onoga što su oni smatrali svojom životnom srećom. Tako se na njihov **odnos prema Bogu** navukla sjena.

Ova sjena potamnila je i odnos prema samima sebi. „*Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače*“ (Post 3,7). Načiniti sebi pregaču pokazuje da su morali nešto skrivati. Sramili su se što su takvi kakvi su. Sada su na sebi otkrili puno toga što nisu ni htjeli ni mogli prihvatiti. **U čovjeku se dogodila pukotina.**

Još više: „*Čovjek odgovori: 'Žena koju si stavio uza me - ona mi je dala sa stabla pa sam jeo'*“ (Post 3,12). Adam okrivljuje Evu. U tome se pokazuje da je razoren i **odnos prema bližnjemu** – posebno odnos među spolovima. I ovdje je prisutna tama, podvojenost, rascjep.

Ova se sjena na tajanstven način spustila i na prirodu. Čitava priroda sa životinjama i biljkama pozvana je služiti jedni drugima i čovjeku. Ali umjesto da omogući uzajamni život, čovjek se vrlo često

pljačkaški odnosi prema svome sustvorenju a stvorenje u obliku katastrofa protiv čovjeka. Čovjek preko svega ovoga gubi sigurnost u Bogu, sigurnost u sama sebe, sigurnost kod bližnjih, čak i sigurnost u stvorenju, ukratko: **čovjek je izgubio raj, svoj zavičaj.**

- Što mi ponovno postaje jasno? Čime se mučim? Sve smije biti i sve smijem reći Bogu.

Misao dana:

Drugi dan

Mi ljudi sami sebe ne možemo osloboditi od ove sjene. Ne možemo ozdraviti pukotinu u našim odnosima. Tu nam je u pomoć došao Bog. U gorućemu grmu objavio se Mojsiju kao „Ja sam koji jesam“. Bog hoće za čovjeka biti tu. U Isusu je ovo bivstvovanje Božje dobilo novu dimenziju. „*U ovom se očitova ljubav Božja u nama: Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet da živimo po njemu*“ (1 Iv 4,9). Bog je u Isusu iz Nazareta postao čovjekom. Postao je jedan od nas da se približi ljudima.

„Djevojčica ugleda kako kosovica gradi gnijezdo. Ubrzo iza toga u gnijezdu je ležalo nekoliko jaja. Tjedan dana kasnije čula je snažno kričanje mladih kosova kad im je majka donijela nešto za hranu. Djevojčica bi rado vidjela mlade. Zato se jednoga dana popne na drvo. Kad su mladi kosovi ugledali njezinu glavu, svi od straha pobješkoše. Majka je tješila svoju prestrašenu i zbunjenu kćer. „Trebala si postati jedna od njih, kosovica, da bi im stvarno došla blizu.“

Isus je postao jedan od nas da nam bude blizu, da potpuno postane naš prijatelj. Čak i više: on se u krštenju na Jordanu solidarizirao s krivnjom ljudi. Možemo reći: da ne stojimo tu sami, prljavi, on na sebe uzima našu prljavštinu.

- Što to znači kad se Bog s nama solidarizira? Mogu li za to zahvaliti?

Misao dana:

Treći dan

Bog u Isusu svim ljudima bez iznimke nudi svoje prijateljstvo. Isus je to konkretno pokazao kod objeda. Objed je tada bio izraz zajedništva, pripadanja i prijateljstva. Zato se objedovalo samo sa sebi jednakima, s ljudima iz istoga sloja. Sada dolazi Isus i objeduje sa svim strankama i grupama naroda. Tako pokazuje da Bog svim ljudima bez iznimke nudi prijateljstvo. Mnogima to nije odgovaralo. Zbog su Isusu i dali nesimpatičan naslov: „Izjelica i vinopija, prijatelj carinika i grješnika!“ (usp. Mt 11,19).

Ali Isus se ni danas ne da zadržati od toga da živi Božje prijateljstvo prema svim ljudima: „Više vas ne zovem slugama... Vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga“ (Iv 15,15). Isus kao prijatelj priopćuje sve što zna. Ništa ne zadržava za sebe. Njemu ništa nije previše. On za svoje prijatelje daje i čini sve. Tako za svoje prijatelje daje i svoj život. „Nema veće ljubavi od ove da tko položi svoj život za svoje prijatelje“ (Iv 15,13). Čak kad ga Juda poljupcem izdaje, on ga još uvijek naziva prijateljem. „Prijatelju, zašto si došao?“ (Mt 26,50). Isus se sve do posljednjega daha pokazuje kao prijatelj koji svima nama hoće samo dobro.

- Kada bih nekoga smatrao prijateljem, prijateljicom? Što osjećam pri pomisli da me Isus smatra svojim prijateljem, svojom prijateljicom?

Misao dana:

Četvrti dan

„I uđe u Jerihon. Dok je njime prolazio, eto čovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. Potrča naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proći. Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: 'Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući.' On žurno siđe i primi ga sav radostan. A svi koji to vidješe stadoše mrmljati: 'Čovjeku se grešniku svratio!' A Zakej usta i reče Gospodinu: 'Evo, Gospodine, polovicu svog imanja

dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko.' Reče mu na to Isus: *'Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov! Ta Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno!'*, (Lk 19,1-10).

Zakej je kao nadcarinik toleriran, ali ne i voljen. Preziran je jer je surađivao s rimskim okupacijskim vlastima. Židovi su ga smatrali javnim grješnikom, jednim kojega je i sam Bog otpisao. Ali Isus pokazuje da ni jedan čovjek nije od Boga otpisan. Tako Isus vidi Zakeja na drvetu. Pogleda prema gore kao da je već dugo na njega čekao. Čak i više: Isus se pred svim ljudima stavlja na Zakejevu i govori: *Danas moram kod tebe objedovati.*

Isus ovim činom križa tada uobičajene društvene norme. Time Isus javno priznaje: *Ja sam tvoj prijatelj. Stojim uza te! Isus ovomu Zakeju hoće biti prijatelj! To u ljudi izaziva jal. „A svi koji to vidješe stadoše mrmljati: 'Čovjeku se grešniku svratio!'“* (Lk 19,7). Tako to ne ide! Takvomu lupežu ne smije se biti prijatelj! Dokle bismo onda stigli?!

Što se događa kod Zakeja? Zakej od Isusa iskusije toliko prihvaćanje i prijateljstvo da se mijenja. Isusova ljubav u njemu budi pozitivne snage. Zakej se radikalno mijenja a da Isus ne progovara ni jednu riječ: *„Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko.“*

- Zakej je doživio kako spasonosna može biti Isusova privrženost i blizina. Isus hoće biti i moj prijatelj. On hoće neprestano biti uza me. Želim li zajedno s njim poći svojim životnim putem?

Misao dana:

Peti dan

Prijateljstvo najčešće započinje s pogledom. Jer iz očiju sjaji i govori čovjekova nutrina. Šimun i Andrija su to iskusili. *„I prolazeći uz Galilejsko more, ugleda Šimuna i Andriju, brata Šimunova, gdje ribare na moru; bijahu ribari. I reče im Isus: 'Hajdete za mnom i*

učinit ću vas ribarima ljudi! Oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim“ (Mk 1,16-18).

Ovaj kratki tekst o pozivu iz Markova Evanđelja daje nam naslutiti, koliko je za braću Andriju i Šimuna morao očaravajući biti susret s Isusom; jer ipak su potrebne neke stvari da dva staložena ribara ostave svoje mreže. Ova dvojica muževa mora da su bila potpuno očarana Isusovim zračenjem, njegovim riječima a posebno njegovim ljubaznim pogledom. Iz njegovih očiju na njih je zračilo nešto od ljubavi i dobrote samoga Boga. Oni su se u dubini svoga bića osjećali dodirnuti, prihvaćeni i izazvani. Trenutačno su znali: Ovoj osobi mogu vjerovati, u nju se bezrezervno mogu pouzdati.

„*Hajdete...!*“. Tko osjeti ljubav jedne osobe, traži blizinu s njom. Raduje se što s njom doživljava zajedništvo.

„...*za mnom!*“ znači: postanite moji sljedbenici. Grčka riječ za sljedbenik bila bi đak. Isus time govori: postanite moji đaci i učite od mene. Ja ću vam pomoći u svim situacijama i pokazati vam kako dobro i spasonosno možete njima ovladati. „*Hajdete za mnom!*“, jer u svim situacijama imam dobar put za vas. Ja ću ići ispred vas i davati vam snage da idete dobrim putem.

„*Učinit ću vas ribarima ljudi!*“ Isusov je izraz za zajednički projekt. Ribari ljudi više ne znači živjeti samo zarađujući za održanje života, nego razviti potencijal vlastitih darova i sposobnosti. „Loviti ljude“ znači: ljude dovoditi u nov, usrećujući, smislom ispunjen život, u život koji ima budućnost.

„*Oni odmah ostaviše svoje mreže i pođoše za njim*“. Svako prijateljstvo ima posljedice. „Ostaviti mreže“ bijaše prva posljedica nasljedovanja i prijateljstva s Isusom. Ima puno stvari koje po sebi ne moraju biti loše, ali onemogućuju prijateljstvo. Takve stvari treba ostaviti. Tko osluhne u sebe, tomu će ljubav dati ideju što treba ostaviti.

- Osjećam li se od Isusa „pogledan“ i oslovljen? Želim li se ponovno i još više sprijateljiti s njim, ići za njim, nasljedovati ga?

Misao dana:

Šesti dan

„Uto se apostoli skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su činili i naučavali. I reče im: 'Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo.' Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. Otploviše dakle lađom na samotno mjesto, u osamu. No kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strčaše onamo i pretekoše ih. Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane poučavati u mnogočemu“ (Mk 6,30-34).

„Apostoli... izvijeste Isusa o svemu što su činili i naučavali.“ Prijateljstvo znači međusobno dijeliti život – radosti, nade, snove, ali i razočaranja, sumnje i strahove. Tko ima prijatelja, prijateljicu, ne mora svoje brige i probleme nositi i rješavati sam. On, ona će pitati: Kako ti na to gledaš? Što bi tu bilo ispravno?

„I stane ih poučavati u mnogočemu.“ Prijateljstvo znači slušati Isusa. Njega slušati čini pravi zajednički život. Isus daje posve različite odgovore. On nam može odgovoriti svagdašnjim susretima, iskustvima – takozvanim slučajnostima, ali i mislima i slutnjama. Njegove mogućnosti su neograničene.

- Što me veseli? Što me više žalosti, čini beznadnim? Gdje čeznem za više jasnoće? ...I ukoliko je istina da Isus i meni nudi svoje prijateljstvo, smijem li mu povjeriti sve pa i sama sebe.

Misao dana:

Četvrti tjedan: Spasonosni susreti – „Dopusti da te se ljubi!“

Prvi dan

„Isus ponovno iziđe k moru. Sve je ono mnoštvo grnulo k njemu i on ih poučavaše. Prolazeći ugleda Levija Alfejeva gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: 'Pođi za mnom!' On usta i pođe za njim. Kada zatim Isus bijaše za stolom u njegovoj kući, nađoše se za stolom s njime i njegovim učenicima i mnogi carinici i grješnici. Bilo ih je uistinu mnogo. A slijedili su ga i pismoznanci farizejske sljedbe pa vidjevši da jede s grješnicima i carinicima rekoše njegovim učenicima: 'Zašto jede s carinicima i grješnicima?' Čuvši to, Isus im reče: 'Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grješnike'“ (Mk 2,13-17).

Levi se toliko raduje novomu početku svoga života da hoće slaviti svečanost. Ali ne mogu se svi radovati s njim. Pismoznanci iz zajednice farizeja imali su svojih slutnji. Iz iskustva su znali da svaka pogrješka ima negativne posljedice, zato su mislili da se s

grješnicima, dokle god se ne obrate, ne smije sjedati za stol. Jer tako bi pozdravili njihovo štetno ponašanje što bi ostavilo negativne posljedice. Zato izražavaju svoje negodovanje i prema učenicima: „*Zašto jede s carinicima i grješnicima?*“

Isusov odgovor je iznenađujući: „*Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grješnike*“. Ovaj odgovor pokazuje Isusovo shvaćanje. On sebe shvaća kao liječnika, a liječnik mora liječiti bolesnike sve dok su bolesni. Ako su svi zdravi, liječnik je suvišan.

Bolesti, koje Isus želi ozdraviti, jesu poremećeni odnosi. U poremećenim odnosima više ne teče ljubav. Grijeih možemo opisati izrazom „neprotjecanje ljubavi“. To pokazuje i riječ grijeh, koja izvorno znači: odvojiti, odijeliti se, rastaviti, odcijepiti. Grijeih razdvaja i izolira. Grijeih otuđuje čovjeka od sama sebe i od drugih. Mi tada sebe više ne vidimo kao Božju sliku i priliku. Ne možemo sebe prihvatiti i potvrditi takvima kakvi jesmo. Ovo samootuđenje čini nas bolesnima i odražava se na naš odnos prema bližnjima, prema stvorenju i prema Bogu kao „remetilačko“! „Grijeih“ kao otuđenje koje čini bolesnim, kao poremećaj u sposobnosti za odnos i ljubav višeslojan je događaj. A svaki poremećaj u odnosu ima i povijest!

- U kojim odnosima ne „teče“ ljubav? Gdje osjećam da sam „bolestan“? Liječim li sama sebe ili uzimam Isusa da bude moj „liječnik“? Što bih mu danas povjerio?

Misao dana:

Drugi dan

Sljedećih dana ćemo se uz pomoć prispodobe o milosrdnome ocu i njegovim izgubljenim sinovima (Lk 15,11-32) pripravljati na svečanost pomirenja. Stoga će u pojedinim odlomcima dana biti postavljana različita pitanja za promišljanje, koja vam pritom mogu pomoći. Pozvani ste pogledati svoj život u svjetlu ove prispodobe i na „listić pomirenja“ napisati sve što želite staviti u Božje ruke i

povjeriti njegovoj spasonosnoj ljubavi. Ako je potrebno, slobodno rabite dodatni papir. Pisanje bi pomoglo.

Najprije razmatrajmo o ocu. Otac ljubi obojicu sinova, to znači on ljubi sve ljude, potpuno, svakoga od njih u njegovoj, njezinoj posebnosti. Sa svima hoće živjeti u zajedništvu. Sve hoće obdariti.

„Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin će mu: 'Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.' A otac reče slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i provedelimo jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!' I stadoše se veseliti“ (Lk 15,20b-24).

Nevolja mlađega sina dopire do očeva srca. On svaki dan izgleda za mlađim sinom. Kad ga konačno ugleda, trči prema sinu – koji dolazi od svinja – grli ga i ljubi. Otac ga grli sa svim njegovim izmetom i prljavštinom. Ništa sinu ne predbacuje. Ne pita ga za njegovu prošlost. Za oca postoji samo jedno: Moj sin je ponovno tu. Takav je otac, naš Otac. Kad mu se vraćamo – kakvi god izgledali – on grli i ljubi svakoga od nas. Dariva nam svu svoju ljubav.

Ista ljubav vrijedi i za drugoga sina. Otac napušta svečanost i izlazi van. *„Otac tada iziđe i stane ga nagovarati“ (Lk 15,28b).* Otac čini prvi korak prema sinu. On suosjeća i s njegovom nutarnjom nevoljom u koju je zapao. Razumije ga i nagovara ga: *„Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje – tvoje je. No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se“ (Lk 15,31-32).*

Obojica sinova su ranjeni i trebaju očevu ljubav. Otac hoće obojicu sinova svojom ljubavlju osloboditi tereta njihove prošlosti. Obojici hoće darovati novi početak. Obojici želi dati osjetiti da ih razumije, da zna za njihove čežnje, trpljenja, rane i razočaranja. Obojici želi učiniti dobro. Obojicu ostavlja slobodne. Potpuno uvažava njihove odluke s njihovim posljedicama.

- U slici ovoga oca prosijava prava slika Boga. Mogu li prihvatiti da je Bog takav i prema meni i prema svim ljudima? Vjerujem li u njegovu ljubav? Ima li u meni straha mlađega sina koji misli da mi je bolje kad sam slobodan od Boga, jer Bog me ograničava? Vidim li Boga, slično kao i stariji sin, kao poslodavca čije naredbe moram izvršavati a koji je škrt?

Misao dana:

Treći dan

Isus nastavi: „Čovjek neki imao dva sina“ (Lk 15,11). Sin i kći pripadaju roditeljima. Oni su djeca njihove ljubavi. Dobri roditelji imaju samo jednu želju: pravu, istinsku sreću svojih kćeri i sinova. Sve što mogu učiniti, žele dati svojoj djeci da bi ona živnula i išla radosno kroz život. „Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje – tvoje je“ (Lk 15,31). Bog svojim kćerima i sinovima hoće sve darovati. Gledajući na to Ivan je pun radosti napisao: „Gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo“ (1 Iv 3,1).

Ali ova dvojica sinova muku muče s prihvaćanjem ljubavi svoga oca i dostojanstvom njihova sinovstva. Obojica misle da njihova vrijednost ovisi o njihovim postignućima i o njihovoj dobroti. Tako stariji sin sebe više smatra slugom koji mora izvršiti svoju dužnost i tako zaslužiti očevo priznanje. Mlađi sin govori: „Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim, primi me kao jednoga od svojih najamnika.“ On doduše zna da je sin, ali se hoće zadovoljiti položajem najamnika. Zašto? Misli li da je svojim odlaskom od kuće izgubio svoje sinovstvo? Ipak, svatko ostaje neizbrisivo kći ili sin svojih roditelja. Ili se ubuduće želi zadovoljiti s ulogom najamnika jer ne vjeruje da će mu otac potpuno oprostiti, i da zato kao najamnik može ostati na odmaku prema ocu, na odmaku koji je sam izabrao?

- Vidim li sebe kao ljubljenu kćer, kao željena sina, kao Božju sliku i priliku, opremljena neizgubivim dostojanstvom? Ljubim li svoj život ili ga prodajem kao mlađi sin, kojemu su draži trenutka važniji od njegova najnutarnijega dostojanstva? Živim li svoj

Život ili imam osjećaj – kao stariji sin – da sam življen?
„Prodajem“ li svoj život za očekivanja okoline?

Misao dana:

Četvrti dan

Ono bolesno u nama možemo najbolje prepoznati u zajednici. Dokle god netko živi sam, jedva opaža svoje „uglove“ i „bridove“. Lako sebi izgleda dobar i idealan. Stariji sin je sebi dugo izgledao dobar i idealan. „Kad bi barem svi bili kao ja...“ često je mislio. Ali kad mu se brat vratio kući, njegova je bolest postala očita. On se ne može veseliti. Vjerojatno bi više volio da mu se brat nije vratio kući. Tako bi on ostao pošteđen izazovna sučeljavanja. Ali njegova bi bolest tako ostala. Zato je povratak njegova brata prilika i za njegov život. Njegov brat je povod koji mu posvješćuje njegovu bolest i istodobno prigoda za njegovo ozdravljenje.

Zato obojica sinova trebaju jedan drugoga za ozdravljenje svoga života. Ali oni mogu ljubav Božju jedan od drugoga primiti jedino ako jedan drugomu ponovno otvore svoje srce. Obojica su se ogriješila jedan o drugoga. Svako ustrajavanje u predbacivanjima, gorčini i prošlim iskustvima suparništva sprječava put ozdravljenja njihova života. Ovo vrijedi i za nas. Dokle god u nama postoje otpori i tvrdoća srca prema nekim osobama, od njih ne možemo primiti ljubav. Bog svakomu hoće dati više nego dostatno ljubavi. Ali mi previše često ne prihvaćamo ljubav određenih ljudi jer se u nama ispriječilo nešto prema njima.

Obojica braće moraju najprije priznati i prihvatiti da su jedan drugomu darovani i da svaki od njih treba drugoga da se razvije. Obojica moraju naučiti prestati sa svojim uzajamnim sudovima i ranjavanjima kao i sa svojim nesudjelovanjem, i dopustiti da se u očevoj ljubavi jedan drugomu ponovno daruju. Tada će jedan drugoga cijeniti i moći jedan prema drugomu izgraditi dobar odnos. I mi smo od Boga darovani jedni drugima kao pomoć za rast. O ovoj poruci prispodobe hoćemo ponovno razmišljati.

- Jesam li zahvalan za svoje bližnje? Pokazujem li to i govorili? Protiv kojih se ljudi u meni nešto buni? Koji bi izgledi za rast mogli za mene u tome biti? Što bih rekao Isusu u vezi s mojim bliskim vezama (partner, roditelji, djeca...)? Na koja područja bi me on upozorio? Na kojim područjima sprječavam razvoj osobnosti povjerenih mi ljudi?
- Gdje me i prema kome Isus poziva da ostavim svoje odbijanje, sudove i nesudjelovanje i ponovno otvorim svoj život?

Misao dana:

Peti dan

Dobar liječnik hoće unaprijediti zdravlje. Tako Isus hoće ozdraviti našu bolest, da bismo sve više i više postali ono što u najdubljoj dubini već jesmo: sjajna slika i prilika Božje ljubavi koja sve obuhvaća. Ova se Božja ljubav bitno sastoji u suradovanju sreći, uspjehu drugoga. Božja ljubav poziva na suradovanje zdravlju, uspjehu, sreći drugih. *„No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se“* (Lk 15,24.32).

- Mogu li se radovati uspjehu, sreći i darovima drugih? Mogu li iskreno pohvaliti druge? Je li mi razmjerno lako izreći priznanje? *„Ili zar si zavidan što sam ja (prema drugima) dobar?“* (Mt 20,15).

Tko se može radovati onomu što Bog drugima dariva, uvijek ima razloga za radost. Ali u nama se ipak nešto opire. Zašto? Tko je gladan, teško se može radovati svečanome jelovniku drugih. Previše trpi od osjećaja gladi, od iskustva nedostatka. Svi mi u sebi nosimo dijete, nosimo u sebi svoje djetinjstvo. Pomanjkanje potvrde djeteta, naše osobe od početka, ostavlja u nama gladno dijete. Dokle god ova glad nije utoljena, pravo radovanje postaje nemoguć pothvat, moralna preopterećenost.

„Sve moje – tvoje je“ – poziv je Božji da dopustimo da nas on ispuni svom svojom ljubavlju s kojom se susrećemo u svakodnevici. Bog nam različito dariva svoju ljubav u srdačnu pozdravu, u

nasmijanu licu, u toplim sunčevim zrakama, u promatranju prirode, u cvijetu, u dobru jelu, u malome uspjehu, u dobru razgovoru, u iskustvu zajedničkoga života... Sve to daje nam on na uživanje.

- Opažam li svakodnevne darove stvorenja – kao znak njegove blagonaklonosti? Otvaram li se Božjoj ljubavi koja mi se iskazuje u srdačnu pozdravu, u dobru jelu itd., i uživam li ju?

Misao dana:

Šesti dan

Obojica sinova nisu živjela u povezanosti s ocem, nego svaki sam za sebe. Kod mlađega sina ovo je odvajanje očito, kod starijega sina skriveno. Odvajanje se pokazuje u tome da ovaj više ne osjeća s ocem i ne može se radovati povratku svoga brata. Obojici je naposljetku stalo samo do njih samih. Da je vlastita osoba postala središte, čak, konačno, cilj njihova usmjerenja u životu, to i jest temeljni problem. To je njihov grijeh. I mi se često vrtimo oko samih sebe, bilo na način prvoga ili pak na način drugoga sina.

Gornja prispodoba pokazuje našu životnu situaciju nakon „pada u grijeh“. U raju je Bog bio središte. On je bio sunce koje je svojim zrakama grijalo i oživljavalo. Bog je ljudima jedino dao zapovijed: Pusti da središte bude središte inače ćeš izgubiti sama sebe. Tako su Adam i Eva u biblijskoj pripovijesti o raju smjeli jesti sa svakoga drveta, to znači smjeli su sve uživati. Samo s drveta u sredini – to znači za njihovim vlastitim središtem - nisu smjeli posezati. Bog im je drugim riječima time rekao: Živi iz središta koje sam ja, pij s moga izvora. Otvori se mojoj ljubavi. Vrati se natrag k meni. Upravo to Bog predbacuje svomu narodu: *„Dva zla narod moj učini: ostavi mene, Izvor vode žive, te iskopa sebi kladence, kladence ispucane što vode držati ne mogu“* (Jer 2,13).

Tko se okrene od sunca, prima premalo svjetla i topline. Osjeća nedostatak. Njegovo je pitanje: Kako mogu nadoknaditi ovaj nedostatak? Kako ću doći do onoga za čime čeznem? Umjesto da se okrene suncu, živoj vodi, čovjek često hoće sam ispuniti nedostatak. Gradi kladence. Traži nadomjestak. Hoće se sam dokazati, sam sebe

potvrditi, sama sebe učiniti vrijednim. Ali ovi kladenci imaju pukotine. Oni ne mogu trajno zadržati vodu. Oni ne čine sretnim i slobodnim. Isus govori: „*Istina će vas osloboditi*“ (Iv 8,32). Istina oslobađa, ali ona istodobno čini i malenim. Ona nas od sam-htjeti-biti-središte, sam-htjeti-biti-sunce vodi na mjesto koje nam pripada i koje nam jedino može darovati ispunjenje. To drugim riječima znači: „Povratak u očevu kuću!“

- Kako je to u mome životu? Hoću li sam biti sunce?
- Koliko sam se udaljio od Oca?
- Što me može spriječiti da se „vratim kući“, da se ponovno i odlučno priklonim Bogu i njegovoj ljubavi? Opažam li u sebi otpore? Koje?

Misao dana:

Peti tjedan:

Slavlje oslobođenja – „Oprošteno ti je!“

Prvi dan:

Danijel – sin koji se nije izgubio

Sljedeći tekst potječe iz radio-propovijedi Beate Venetz-Kronig. Pripovijest je nastala na temelju Svetoga pisma. Ime „Danijel“, kao i druge opise detalja dodala je sama Beata Venetz za bolje razumijevanje.

„Manje nam je poznat stariji brat. Zato vam danas želim pripovijedati upravo njegovu pripovijest. Pretpostavljam da ne znate kako se on zove. Odmah ću vam odati njegovo ime: zvao se Danijel.

Danijel je onoga dana radio na polju. „*Kad se na povratku približio kući, začu svirku i igru pa dozva jednoga slugu da se raspita što je to. A ovaj će mu: 'Došao tvoj brat pa otac tvoj zakla tele*

ugojeno što sina zdrava dočeka.' A on se rasrdi i ne htjede ući. Otac tada iziđe i stane ga nagovarati. A on će ocu: 'Evo toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi ni jareta nisi dao da se s prijateljima provešelim. A kada dođe ovaj sin tvoj koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.' Nato će mu otac: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje - tvoje je. No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se!'" (Lk 15,25-32).

Danijelu nije nimalo bilo do svečanosti i slavlja. Bijesan okrene se i ostavi svoga oca stajati. Morao je sada na trenutak ostati sam, pa najprije istrči van u polje. Što dalje od glazbe, što dalje od ove buke, mislio je. Ne mogu to slušati. Gotovo bez daha stajao je nekoliko minuta kasnije pred svojom spiljom. Sakrio se u najmračniji kutak. Koliko mu je već puta ova spilja kao mladiću pružila utočište kad je za trenutak trebao mira i kad nikoga od ljudi nije želio vidjeti. Sada je sjedio tu. Sam. Htio je pričekati dok se smiri bura u njegovoj nutrini i u njegovo srce vrati mir. Ali umjesto mira nadolaze duhovi. Danijel ih nije mogao gledati, ali je jako dobro čuo što govore. '**Ja sam tvoje bolje ja**', govorio je prvi, 'i mogu te jako dobro razumjeti. Kamo bismo došli kad pravo i poredak ne bi vrijedili. Tvoj brat je pogriješio, i on to mora okajati. Sigurno, ti ćeš mu već oprostiti, ali on će se najprije morati dokazati. On je evo godinama gledao samo na sebe. Tako brzo se sigurno neće popraviti. Nemoj s tim lupežom stati na istu razinu.' Tako je govorio duh. A Danijel je slušao, tako rado i toliko pozorno da nije ni osjetio kako mu je duh na leđima svezao obje ruke i istodobno oči pokrio crnom maramom.

K njemu je već pristigao drugi duh i predstavio se: '**Ja sam tvoje potpuno pravo**. Žao mi te je što moraš živjeti s takvim bratom i takvim ocem. Otac te ostavio da tu glupo sjediš a ti si se godinama tako pošteno trudio! Kamo će to odvesti ako marljivi i lijenčine dobivaju istu plaću? Pusti, neka sada nekoliko godina rinta, a ti idi i uživaj život! I ti imaš na to pravo, zar ne? I ne daj se ponizivati. Pružit ću ti pomoć. Ostani gdje jesi. Tko nešto hoće, neka dođe ovamo, k

tebi. Jer ti si u ovome slučaju potpuno u pravu.' Dok je duh to govorio, vezao je Danijelu obje noge.

Otac je u međuvremenu i dalje sjedio za stolom sa svojim mlađim sinom i veselio se i slavio s čitavom kućom. Mirno je slušao duge sinovljeve priče gdje je taj deran bio i što mu je donio život svih tih godina dok je bio daleko od kuće. Očeve su oči samo povremeno pogledale prema vratima. Nadao se da će ondje vidjeti Danijela. Poznavao je svoga starijeg sina. Njemu je trebalo vremena da iziđe na kraj s novim. Najradije je to činio sam. Trebalo ga je samo ostaviti na miru. Prije ili kasnije on bi se zatim iznenada ponovno pojavio i sve bi opet bilo u najboljem redu. Ali danas se nije pojavio. Očeve su oči sve češće pogledale prema vratima. Njegova radost zbog povratka mlađega sina pomalo se miješala s brigom za starijega.

Odjednom ustane: 'Idem načas pogledati za Danijelom.' Jedan od slugu se ponudi: 'Pusti mene, gospodaru, poći ću umjesto vas. Dovest ću Danijela.' Ali otac odbije: 'Mislim da moram sam poći.'

I bez oklijevanja krene prema Danijellovoj spilji. Nikada u njoj nije bio. To je bilo sinovljevo carstvo. Zato zastane na ulazu i glasno zovnu: 'Danijele, ja sam, tvoj otac.' Kao odgovor čuo je samo jeku. Danijel je ostao potpuno nijem. Nije htio ni čuti ni vidjeti svoga oca. 'Danijele, ja sam, ne čuješ li, tvoj otac.' A Danijel je poznavao svoga oca. Nije on tako lako popuštao. Otac bi bio spreman čekati, ako treba do jutra. Danijel bi mogao doviknuti: 'Oče, uđi unutra, ja ne mogu izići van k tebi.' Ali Danijel na to nije bio spreman. Njegovo potpuno pravo a i njegov bolji ja imali su nešto protiv toga. I strah i sumnja začepili su mu usta. Da se pomiri s ocem, pošli bi zajedno kući. A kod kuće, tu je sada bio i ovaj brat. Tada bi morao i s njim iznova započeti. 'Ne mogu, previše je to za mene', osjeti Danijel. I dalje ostane nijem.

Otac više nije mogao stajati pred jazbinom. Možda Danijel uopće nije ovamo došao, prošlo mu je glavom. Možda mu se štogod dogodilo? Otac je morao biti na sigurnu. Zato uđe, nađe ondje Danijela, vezana kakav je bio. Šutke odriješi otac čvorove na rukama i nogama. Šutke skine i povez s očiju.

Danijel se podigne. Nije se usudio pogledati ocu u oči: 'Čuj, oče', drhtao je, 'znam da sam loš momak u tvojim očima. Kako bih rado bio kao ti: otvoren, velikodušan, i popustljiv. Žao mi je, nisam za to stvoren. Ne mogu prihvatiti nepravdu. Pet je za mene uvijek neparan broj. Ne ću zaboraviti i ne mogu oprostiti osjetim da se prema meni postupilo nepravedno.'

'Čuj, oče', rekao je Danijel, i bilo mu je kao da je razočaranje i bijes i njegova nevoljkost već postala lakša, jer je teret prebacio na oca a ovaj ga sada nosi zajedno s njim.

Otac uzme Danijela u zagrljaj. 'Jedino što je važno', reče, 'jest to da si moj sin. I to ćeš uvijek ostati, kao što je to, unatoč svemu, ostao i tvoj mlađi brat. Ti nisi tu da budeš onakav kakvim bih te ja rado imao. I ne trebaš sebe neprestano odmjeravati prema svome postignuću. Gradimo li na vlastitome postignuću, s našim samopouzdanjem nešto neće biti u redu. Pouzdajmo se u Božjega dobrog Duha. Njemu vjerujem da će promijeniti moje navike. On može pobijediti moju ravnodušnost. Pouzdajmo se u Božjega dobrog Duha. Gdje moja ljubav umire, on mi može dati maštovitosti za novu ljubav. Gdje ja ne vidim smisao svoga čina, on mi može dati odvažnosti za dobro. Pouzdajmo se u Božjega dobrog Duha. On mi može dati nove snage u mome životu i pobijediti moju žalost. A gdje ne vidim izlaza, pouzdat ću se u nj da će mi pokazati nove puteve, u Boga koji uvijek iznova čini početak. Pouzdajmo se zato u dobrog Božjeg Duha.'

Otac ponovno ušuti. Danijel mu je bio od srca zahvalan da s njegovih usana nije došlo nikakvo predbacivanje, da u njegovu glasu nije osjetio ni truna uvrijeđenosti i razočaranja. Danijel je s divljenjem shvatio da je potpuno prihvaćen. Otac je stao uza nj, uza nj s njegovim neraspoloženjem i tvrdoglavošću, prihvatio ga je s njegovom ohološću i s njegovim pravdanjem, uzeo ga je u zagrljaj takva kakav je bio, plemenit i „crvotočan“ istodobno.

Otac nije govorio o knjigovodstvu i bilanci, ni o budućnosti, o obraćenju i o velikim očekivanjima. Da bi Danijela još jednom podsjetio na bitno, ponovno ga je nazvao: 'moj sin.' Time nije

čarolijom mogao otkloniti tamu. Ona će ga sigurno i dalje pratiti, ta noć razočaranja i usamljenosti. Ali otac je pošao za Danijelom, stao pored njega u zadnjemu kutku njegove špilje i nije ga u noći ostavio sama. 'Pođimo', reče zatim. I Danijel pođe za ocem iz špilje, pođe s njim prema svjetlu koje je gorjelo u očevoj kući. Išli su jedan pokraj drugoga, ništa nisu govorili. Sve što je trebalo reći, rečeno je. Danijel je prvi put shvatio što mu je baka tada, prije puno godina, mislila kad mu je na njegovo djetinje pitanje što dragi Bog radi čitav bogovetni dan, odgovorila: 'Dragi Bog? On čitav dan provodi popravljajući slomljeno.' I u Danijelu je nešto ozdravilo. Osjetio se bogato obdaren. U očevu naručju imao je snage, radosti i pouzdanja. Je li danijel svoga brata ubuduće mogao podnositi ili nije, ne znam, ali jedno će ga s njegovim bratom zauvijek povezivati: otac, koji ih je obojicu prihvatio kao sinove bez ako i ali.

Već su bili stigli kući. 'Ti, oče, uđi prvi, ja ću odmah za tobom.' Još jednom se sumnja navukla na Danijelovo srce. Bi li svomu bratu mogao zaista oprostiti, bi li mogao iskreno sudjelovati na svečanosti pomirenja? Stajao je na rubu vinograda. Otac ga je zasadio za sebe i svoje sinove. Grožđe je bilo zrelo za berbu. Danijel je jeo od ukusnih plodova. 'Hvala, oče', rekao je, 'hvala za tvoj rad, hvala za tvoju ljubav koja donosi toliko roda.'

I Danijel ubere grožđa koliko je mogao nositi. Htio ga je donijeti svome bratu i reći mu: Žao mi je što nisam došao ranije. Ali kao što ovo grožđe treba sunca, tako i ja trebam očevu ljubav da sazrijem. Želim tebi i sebi da ovdje oko očeve kuće rastu ne samo drveće i loze, nego da i ljudi donose rod.“

- Što ova pripovijest o Danijelu u meni izaziva?

Misao dana:

Drugi dan

Za obojicu se sinova u prispodobi nakon svečanosti pomirenja postavlja pitanje: Kako možemo pokazati i živjeti svoju zahvalnost? Pavao piše: *Svagda i za sve zahvaljajte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista!*“(Ef 5,20). U zahvaljivanju

svjedočimo vjeru da je Otac dobar i da nam daje samo dobro. U ovo dobro pripadaju i naši bližnji. Oni su nam od Oca darovani kao put rasta. Takvi kakvi su sada – sa svim svojim granicama, ranama i slabostima – oni su Božji dar. Obojica braće su to naučila. Obojica moraju obnoviti svoj odnos jedan prema drugomu, naučiti jedan drugoga prihvaćati i shvatiti da ih je otac obdario bratom.

Tek u zahvalnu stavu možemo bližnjega susretati slobodno i otvoreno. Jer od njega ili po njemu možemo nešto naučiti. Takva nam zahvalnost i u najtežim situacijama još uvijek daje gledati ono pozitivno i spasonosno. Pritom ne moramo zahvaljivati za zlo i negativno. Ali mi možemo zahvaliti za dobro koje Isus iz toga daje da raste. Zato Pavao govori o zahvaljivanju „u imenu Gospodina našega Isusa Krista“. Jer on zna da se snagom Isusa Krista sve može okrenuti na dobro.

- Koji odnos moram obnoviti da bih postao bolji? Za koje ljude u mom životu mogu samo uz napor volje zahvaliti? Što bi mogao biti razlog za to? Koja pozitivna svojstva mogu na njima naći?

Misao dana:

Treći dan

To je kao s onom ženom s velikom torbom za kupovinu u kojoj se, slikovito rečeno, nalaze svi njezini doživljaji iz prošlosti. U toj torbi su bile sve neispunjene želje iz djetinjstva, pas kojega nikada nije dobila, frustracija što je uvijek morala nositi iznošene haljine sestre pa sve do onoga doživljaja s prijateljem koji je prema njoj nepravedno postupio.

Kad je tako sjedeći na klupi iz torbe izvadila sve svoje doživljaje i rasprostrla pred sobom, ustanovila je nešto neobično. Osjetila je da se s jedne strane hoće osloboditi svega ovoga što je opterećivalo njezin život, a s druge strane upravo su ovi doživljaji bili ti koji su joj, unatoč svemu, tako često bili dobrodošla isprika za poneko problematično ponašanje! Takve „adute“ ispustiti iz ruke? – Ne, oni

su joj za to još uvijek jako dragocjeni! Što je dakle učinila? – Bez duga oklijevanja ponovno je pokupila sav svoj balast!

A Pavao piše: „*Daleko od vas svaka gorčina, i srdžba, i gnjev, i vika i hula sa svom opakošću*“ (Ef 4,31). Daleko od vas znači svjesno se i zauvijek od toga odvojiti; svako čvrsto zadržavanje uvijek ponovno ostaviti. Na ovaj prvi korak Pavao nastavlja: „*Naprotiv! Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni, praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprostí*“ (Ef 4,32).

- Gdje osjećam gorčinu u sebi? Držim li se čvrsto doživljaja, gotovo kao „aduta“, koji ulažem kao ispriku? Želim li se toga osloboditi? Zatim mogu sada zabilježiti što u sebi nosim kao predbacivanje. Na kraju sam pozvan ovo predati Isusu.

Misao dana:

Četvrti dan

Križ može postati mjesto nove osposobljenosti za život. Isus nam je dao primjer kad je molio: „*Oče, oprostí im jer ne znaju što čine*“ (Lk 23,34). Isus na križu sigurno više nije imao dobre osjećaje za one koji su ga tako brutalno mučili. Ali on se odlučio za praštanje.

Oproštenje je čin volje. To je naposljetku odluka: Odrješujem te od tvoje prošlosti. Više ne želim misliti na ono što si mi nanio. Želim ostaviti svoja nutarnja predbacivanja i svoju gorčinu prema tebi. Distanciram se od toga i donosim ih pred Isusov križ, gdje trebaju umrijeti. Isusova krv neka me očisti od svih predbacivanja i gorčina. Želim primiti Isusov Duh i njegovom snagom oprostiti i moći biti dobar.

Opraštanje ipak nikada ne znači biti sa svime sporazuman. Oprostiti nikada ne znači zlo više ne nazivati zlim i krivo krivim. Oprostiti ne znači tolerirati ili prihvatiti nepravdu i ugnjetavanje. Naprotiv: često je radi istine i pravednosti potreban sukob, razračunavanje. Ali nutarnji stav je drukčiji.

Ovo se sastoji u tome da prestanemo okrivljivati druge ljude, Boga ili same sebe i tako stvarati žrtvene jarce. Traženje žrtvenih jaraca negativno je fiksiranje. Sprječava nas činiti ono što sada

možemo učiniti. Isto tako se odričemo toga da budemo u pravu. Umjesto toga se pitamo: Kako u ovu situaciju može doći spasenje? Kako se po nama može dogoditi spasenje i ozdravljenje?

Za ovaj stav pomaže Isusov pogled. On vidi nevolju ljudi. Vidi nutarnju nevolju, povrjede, prisile i skrivene strahove. On zna da su ljudi koji čine zlo, zarobljeni i bolesni. Oni su zaslijepljeni. Zato on moli: „*Oče, oprostí im, jer ne znaju što čine*“ (Lk 23,34).

- Gdje mi je teško oprostiti? Mogu li vidjeti povrjede ovih ljudi i njihovu skrivenu nevolju? Isus je na križu molio. Pozvan sam moliti za sebe da ove ljude mogu ponovno gledati Isusovim milosrdnim pogledom.

Misao dana:

Peti dan

Čim Isus uze ocat, reče: *'Dovršeno je!' I prignuvši glavu, preda duh*“ (Iv 19,30). „Isus preda duh“. On daje svoj život, predaje ga dalje. Ništa ne zadržava. Na Duhove je ovo postalo očito. Učenice i učenici s Duhom Svetim u svoja srca primaju Isusa Krista.

I u jednome drugom znaku tumači Ivan dar Duha i Isusova života: „*Jedan od vojnika kopljem mu probode bok i odmah poteče krv i voda*“ (Iv 19,34). „*Krv*“ je jezikom Biblije život. „*Voda*“ znači Duh: Isus dakle svoj život i svoga Duha predaje svima koji su za njega otvoreni. „*A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime...*“ (Iv 1,12). „*Moć*“ znači osposobljenost živjeti iz Isusa, iz njegova Duha: opraštati kao on, biti otvoren kao on, ljubiti kao on, pouzdavati se kao on, biti pažljiv kao on...“*Doista, od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost*“ (Iv 1,16). „*Milost*“ znači: Sam Isus dariva nam svoju ljubav, osposobljenost da sve više i više živimo kao on.

- Želim li sve više i više živjeti iz Isusova Duha? U kojemu odnosu želim ponovno, polazeći od Isusa, biti osposobljen za pravu ljubav? Smijem ga za to moliti.

Misao dana:

Šesti dan

Bolesnici trebaju pomoć. Tjelesne bolesti često nisu najveće zlo, najveće je zlo nesposobnost ljubiti, vezanost srca. Bolest može biti izliječena jedino ljubavlju, iskustvom prihvaćanja da smijem biti takav kakav jesam.

Isus nam je u tome pokazao primjer. On je prihvaćao carinike, bludnice, gubavce, grješnike na zlu glasu..., ukratko: prihvaćao je sve takve kakvi jesu. Svima je darivao svoje poštovanje i prijateljstvo, svejedno kako „naopako“ živjeli.

Isus i nas poziva da budemo lijek njegove ljubavi i prihvaćanja za bolesne sestre i braću: *„A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima“* (Mt 5,44-45). Isus, koji je dobar i prema nezahvalnima i zlima, poziva nas puštati da sunce ljubavi i dalje sja i da se isto tako pokažemo kao Božje kćeri i sinovi. Imamo slobodu da nama više ne dirigiraju naši (ranjeni) osjećaji i predodžbe, nego da dopustimo da nas nadahnjuje Isusov Duh. Takvo ponašanje mijenja. Jer u takvome činu djeluje Božja spasonosna i blagoslovna snaga.

- Što za mene znači živjeti kao kći, kao sin nebeskoga Oca? Koje bih ljude iz moje životne situacije mogao prihvatiti i dati im iskusiti praštajući Božju ljubav? Kako?

Misao dana:

Šesti tjedan:
Dinamika početka – „Što će te oduševiti“

Prvi dan

Pomirenje nas ne želi osloboditi samo od tereta prošlosti, nego nas Isusovim Duhom hoće osposobiti za temeljni novi početak. U ovome smislu Ivan Krstitelj je navijestio: *„Ja vas, istina, krstim vodom na obraćenje, ali onaj koji za mnom dolazi jači je od mene. Ja nisam dostojan obuće mu nositi. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem“* (Mt 3,11). U ovoj rečenici prosijava bitan vidik Isusova poslanja. On želi da kao ljudi budemo kršteni Duhom Svetim i ognjem. To znači biti snagom Duha Svetoga osposobljen za nov život. Oganj grije i pali. Čovjek, koji u sebi nosi oganj, može oduševiti

druge i zaraziti ih svojim gorućim srcem. Duh Sveti i oganj znače novi život i novu dinamiku.

- Želim li se oduševiti ognjem? Želim li biti ispunjen ognjem Duha Svetoga? Mogu zapisati svoje misli, osjećaje, želje.

Misao dana:

Drugi dan

Biti kršćanin ne može funkcionirati vlastitom snagom. Zato je Isus pozvao svoje učenike da ustraju čekajući snagu s visine: „*I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevo 'koje česte od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim'*. Nato ga sabrani upitaše: 'Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?' On im odgovori: 'Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje'“ (Dj 1,4-8).

„Primit ćete snagu Duha Svetoga...“ znači Duh Sveti će nas ponovno osposobiti. Osposobit će nas za novu ljubav prema našem bračnom drugu, za novu ljubav prema našoj djeci. Osposobit će nas za više strpljivosti. Učinit će nas osjetljivima, ali nas otvoriti i za ljepote i trpljenje stvorenja. On nam daje upoznati vrijednost i dostojanstvo našega ljudskog života. Duh Sveti nas oslobađa od straha od drugih. On nam dariva snagu da sve više i više stojimo uza se i uza svoje osjećaje. Ukratko: Duh Sveti nas osposobljava za kršćanski život.

„Primit ćete snagu Duha Svetoga...“ (Dj 1,8). U grčkome tekstu za riječ snaga stoji „dynamis“. Ovo nas podsjeća na dinamit, na koncentriran napon snage. Dinamičan više znači snažan, pun snage, elegantan. Dinamičan čovjek ima polet. Dinamo kod bicikla snagu nožnih mišića pretvara u svjetlo. To mogu biti usporedbe za djelovanje Duha Svetoga. Duh Sveti može snažno pogoditi čovjeka i srušiti puno toga otvrdnula. Tako Duh Sveti djeluje na različite načine, blago a ipak snažno, tako da ljudi mogu biti lagano dodirnuti

i u jednome procesu preobraženi. On od nas hoće učiniti dinamične muškarce i žene, dinamičnu, pokretljivu zajednicu sa snažnim zračenjem.

- Što Duh Sveti hoće u nama proizvesti? Što želim od njega primiti?

Misao dana:

Treći dan

Cilj Isusova poslanja sastoji se u tome da krsti Duhom Svetim. Krštenje Duhom Svetim i ognjem učenice i učenici doživjeli su na Duhove.

„Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se dignu silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti. A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakoga naroda pod nebom. Pa kad nastu ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: 'Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi – svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja.' Svi su izvan sebe zbunjeno jedan drugog pitali: 'Što bi to moglo biti?' Drugi su pak, podrugujući se, govorili: 'Slatkog su se vina ponapili!' A Petar zajedno s jedanaestoricom ustade, podiže glas i prozbori...“ (Dj 2,1-14).

„Kao neki ognjeni razdijeljeni jezici“ upućuje na novi govor. Ljudi, koji su se ranije jedva odvažili otvoriti usta, gube svoj sram i bojažljivost i govore. Tako su ispunjeni Bogom da govore ognjenim jezicima, oduševljeno i radosno. Počinju govoriti „drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti“. Učenici dopuštaju da se na njima i

po njima nešto dogodi. Iz njih govori Duh Sveti. Takvi „*drugi jezici*“ (usp. 1 Kor 15,2 i dalje; Dj 10,46; 19,6) mogu dovesti do govora u jezicima.

„*Svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju.*“ Duh Sveti nam dariva novo, nutarnje razumijevanje. Ljudi govore „*istim jezikom*“, jezikom ljubavi. Tako Duh Sveti tvori novu zajednicu, razumijevanje od srca k srcu.

„*Razglašuju veličanstvena djela Božja*“ znači Boga hvale i slave. Duh Sveti djeluje da se dogodi duboka radost u Bogu koja se pokazuje u hvaljenju i slavljenju Boga.

„*A Petar zajedno s jedanaestoricom ustade, podiže glas i prozbori: 'Židovi i svi što boravite u Jeruzalemu, ovo znajte i riječi mi poslušajte!'*“ Onaj Petar koji je pred sluškinjom zanijekao Isusa. Onaj Petar koji je bio pun straha od ljudi. Onaj Petar je odjednom izgubio svaki strah. Nepripravan staje pred tisuće ljudi i počinje glasno propovijedati. Jednostavno je govorio ono što mu je Duh iznutra davao govoriti, odvažno i spontano.

- Duhovi tada i danas: Želim li iskusiti „Duhove“ i u svome životu? „*Ištite i primit ćete!... Koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu*“ (Lk 11,9-13). Smijem ga dakle s pouzdanjem za to moliti.

Misao dana:

Četvrti dan

Petar, vođen Duhom Svetim naviješta: „*Nisu ovi pijani, kako vi mislite - ta istom je treća ura dana – nego to je ono što je rečeno po proroku Joelu: 'U posljednje dane, govori Bog: Izliti ću Duha svoga na svako tijelo i proricati će vaši sinovi i kćeri, vaši će mladići gledati viđenja, a starci vaši sne sanjati. Čak ću i na slugu i sluškinje svoje izliti Duha svojeg u dane one i proricati će'*“ (Dj 2,15-18). Petar govori: Sada se događa nešto potpuno novo! Sada dolazi radikalno novo vrijeme!

Novost se pokazuje u tome da Bog svima, bez iznimke svima nudi svoga Duha. Jer do Isusova vremena Bog je svoga Duha davao prije svega pozvanim muževima i ženama, posebno prorocima i

kraljevima. A sada svoga Duha izlijeva na svakoga čovjeka. To znači riječ „na svako tijelo“. To ima posljedice. Jer Duh Sveti ulijeva nove spoznaje i neposredan odnos prema Bogu. On daje da puno toga gledamo u novome svjetlu. Po njemu će „*vaši sinovi i kćeri ...biti proroci, ...imati viđenja*“. Dobit će razumijevanje koje rasvjetljuje život i imati spoznaje koje upućuju na budućnost, koje će im dati krila.

I „*starcima će sanjati sne*“. Pod vodstvom Duha Svetoga nestat će u njima svaka rezignacija i oni će dobiti naputke što Bog sada još namjerava s njihovim životom i kako konkretno zamišlja njihov život.

- Ima li u mom životu tragova Duha Svetoga?
- Koje bi nade Duh Sveti mogao posredovati našem društvu?
- Mogu zahvaliti što je Duh Sveti ponuđen i meni.

Misao dana:

Peti dan

Duh Sveti hoće u nama djelovati u dva pravca. Prvo Duh Sveti hoće djelovati prema unutra. On nam se daje za naše spasenje. Drugo, on preko nas hoće djelovati prema van, da bi i drugi primili njegovo spasenje. Teologija to djelovanje prema unutra naziva krsna milost ili milost posvećujuća. Sam Duh Sveti hoće nas učiniti spašenima, zdravima, dobrima i lijepima.

Gdje je čovjek tako ispunjen Duhom Božjim, ozdravljenje i otkupljenje odjednom više nisu puke teorije, nego usrećujuće iskustvo. Pavao govori o prvome predokusu onoga što dolazi: „*A Bog je onaj koji nas zajedno s vama utvrđuje za Krista: on nas i pomaza, on nas i zapečati i u srca naša dade zalag – Duha*“ (2 Kor 1,21-22). Iskustvo Duha prvi je udio na obećanome spasenju, prvo kušanje onoga što je otkupljenje.

Pavao je ovo kušanje osobno doživio. On je vidio i to kako su drugi ljudi neprestano mijenjani Duhom Svetim. Da to opiše, Pavao je rabio sliku o dozrijevanju plodova. Kao što plod polagano dozrijeva, tako u čovjeku, koji se daje voditi Duhom Svetim, raste

novu: „*Plod je Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost*“ (Gal 5,22-23a).

- Gdje sam tijekom ovoga seminara na svome unutarnjem putu iskusio nešto spasonosno, ozdravljajuće? Koji „plod Duha“ živi već u meni? Koji želim još više vidjeti da u meni raste?

Misao dana:

Šesti dan

Isus je tada poučio svoje učenike kako mogu primiti Duha Svetoga: „*Čekajte Obećanje Očevu...*“ (Dj 1,4). Čekati Duha Svetoga znači moliti.

Budući da je Bog dobar Otac, stoga: „*I ja vama kažem: Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se.*“ „*A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar će mu mjesto ribe zmiju dati? Ili kad zaište jaje, zar će mu dati štipavca? Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!*“ (Lk 11,9-13). Ima stvari za koje možemo moliti samo s ograničenjem – ako je tvoja volja. Ovdje je pak Božja volja potpuno jasna. Ovdje nema nikakva ograničenja. Otac svojim sinovima i kćerima hoće dati Duha Svetoga. Jer Duh Sveti je dobar Očev dar za sve situacije našega života.

Isus ohrabruje da neumorno molimo. Na to upućuje višestruko: „*Ištite – tražite – kucajte.*“

Na sličan su način molili i učenice i učenici nakon Isusova uzašašća. Nisu se tada vraćali na svoj svakodnevni posao, nego u dvoranu Posljednje večere, „*gornju sobu gdje su boravili – svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braćom njegovom*“ (usp. Dj 1,12-14).

„*Bijahu postojani*“ u molitvi u smislu: Obećao si nam i mi ne prestajemo sve dok ne ispuniš Obećanje. Takvoj ustrajnosti je obećano uslišanje.

- Vjerujem li da mi Otac na nov način hoće darovati Duha Svetoga? Ako to vjerujete, pozvani ste moliti za novi dolazak Duha Svetoga u Vašem životu.

Misao dana:

Sedmi tjedan:

Ljudi novoga puta – „Potreban je tvoj Da“

Prvi dan

U Isusovu životu bila je prekretnica koja obilježava jasni prije i poslije. Ova prekretnica bijaše krštenje. Isus je u Ivanovim riječima čuo poziv svoga Oca: *„Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!“* (Mk 1,9-11).

Krštenje za Isusa bijaše konkretan doživljaj Očeva Da njemu. Snagom ove potvrde mogao je Isus obnoviti i svoj Da Ocu. To je značilo otprilike ovo: Hoću prihvatiti ovaj plan. Stavljam ti se na raspolaganje. Tada se otvori nebo. Nebo je opis za Boga. Drugim riječima: Isus je na nov način postao jedno s Bogom. Nakon ovoga koraka primio je Duha Svetoga, Božju snagu. Sam Bog ga je osposobio i opremio za njegovu buduću zadaću. Isus nije morao ništa činiti vlastitom snagom. Isus je nadalje iskusio: Ja sam „ljubljeni sin“ kojemu se Otac raduje i iza kojega potpuno stoji svom svojom moću.

- Što je Isus svojim krštenjem rekao Ocu i od njega primio? Želim li ja to iskusiti? Mogu mu reći svoje čežnje, osjećaje i misli.

Misao dana:

Drugi dan

Kao što je svaki čovjek poseban i jedinstven, takav je i Božji poziv njemu. Isus je u događaju na Jordanu iskusio potvrdu za svoju zadaću! Isus je u Ivanovoj propovijedi čuo poziv svoga Oca. Prve učenice i učenici doživjeli su svoju „pozvanost“ od Boga na Duhove u Petrovoj propovijedi ovako: *„Kad su to čuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: 'Što nam je činiti, braćo?' Petar će im: 'Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oproste grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga'“* (Dj 2,37-38).

„Duboko potreseni“. Ovdje vidimo: Najprije se događa pogođenost u srcu. Ljudi osjećaju: Bog je tu. On je konkretni ti. Mene se to tiče. Bog se tiče moga života. Ova nutarnja oslovljenost vodi do pitanja: Ako je Bog konkretni ti i pogađa naš život: Što nam je činiti? Petar na to odgovara: Sada, kad vam je jasno da je Bog realan i da pogađa vaš život, vi ne možete i dalje živjeti kao prije. Povucite iz toga zaključke: *„Obratite se!“* I: *„Svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oproste grijesi“*. Krstiti se znači biti zahvaćen osobom Isusa Krista i kao odgovor na to vezati svoj život uz osobu Isusa Krista. Drukčije rečeno: Odlučite se za Isusa Krista, jer se on odlučio za vas. Vežite uz njega svoj život. Pustite da vas on

vodi: „*I primit ćete dar, Duha Svetoga*“. U Duhu Svetome dariva se novi odnos prema Ocu. „*Nego primiste duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba!Oče!'*“ (Rim 8,15b).

Ovaj novi odnos prema Bogu automatski vodi i do novoga međusobnog odnosa. Ako imamo istoga Oca, međusobno smo braća i sestre. Iskustvo novoga odnosa prema Ocu povezuje ljude iznutra. Tako oni u jednome novom smislu postaju braća i sestre. Tako se u krštenju ne dariva samo novi odnos prema Bogu, nego i novi odnos ljudi međusobno. „*Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko*“ (Dj 2,44). U ovome zajedništvu iskusivali su Isusovu spasonosnu ljubav koja je mijenjala njihov život. Zajedništvo je bila njihova snaga i njihova potpora. Ovo novo zajedništvo s vremenom su nazvali „Crkva“ (lat. ecclesia).

- Kako je Bog mene dodirnuo? Je li on za mene konkretni ti? Što to znači za moj svagdašnji život?

Misao dana:

Treći dan:

Događaj krštenja u Prvoj Crkvi – Katekumenat

Dotirnutost i oslovljenost Božjom ljubavlju u Isusu Kristu bilo je polazište postajanja kršćaninom, koje je obilježeno događajem krštenja. Krštenje je povezano s obvezom, s odnosom. U odnos se urasta iz dana u dan. Zato je uvođenje u kršćanski život trajalo normalno jednu do tri godine. Ova priprava – katekumenat, nazvan uvođenje, sastojala se od tri elementa:

1. Nauk o vjeri: Poučavanje u vjeri bilo je podijeljeno na dva temeljna područja: Na početku je stajao navještaj onoga što je Bog u Isusu Kristu učinio za čovjeka. Ovaj izvorni navještaj označen je riječju „kerygma“. Ovamo je kao temeljni nauk spadao i uvod u Vjeronanje, u Oče naš i u sakramente kao i u životne stavove iz Isusova Duha. Božje djelo izvršeno u povijesti za čovjeka (navještaj kerygme) razlikovalo se od djela koje su trebali izvršiti vjernici. Ova moralno-etička pouka odnosila se na socijalne posljedice nastale iz postajanja kršćaninom.

U katekumenatu se bitno radilo i o vjerskome znanju, o razumijevanju. Ali samo razumjeti nije bilo dostatno. Vjera hoće da ju se iskusi. Zato se pridodavao sljedeći element:

2. Molitve i vjerska slavlja (liturgija): Ovdje, u sudjelovanju na bogoslužju, u doživljaju molitve za oslobođenje i ozdravljenje, rastao je odnos srca prema Bogu. Spasonosna i oslobađajuća snaga vjere konkretno se iskusila. Ali ni to nije bilo sve. Važan je bio i treći element:
3. Osobno praćenje od strane kuma, kume: ova osoba je pomagala kandidatu i kandidatkinji za krštenje u njegovim osobnim problemima i nevoljama i pokazivala mu kako svoj praktični svakodnevni život mogu oblikovati iz Isusova Duha. Ona se smatrala dušobrižnikom kandidata za krštenje u praktičnim pitanjima svakodnevice.

Nakon ove cjelovite pripreve i uvođenja slijedilo je – najčešće u vazmenoj noći – krštenje. Krsni zdenac bio je mjesto prijelaza iz staroga u novi život. To se izražavalo različitim znakovima. Temeljni model krštenja dade se ovako sažeti:

Od Zapada prema Istoku

Kandidati za krštenje – muškarci praćeni đakonom, žene đakonisom – najprije su se okretali prema Zapadu. Na zapadu zalazi sunce. Zapad se zato u starini smatrao simbolom tame i zla. Okrenuti prema zapadu kandidati za krštenje tri puta su govorili: „Odričem...“. Ovo je svjesno ostavljanje i odvajanje, odreknuće od svakoga zla, od staroga stila života, religioznih i filozofskih ideja i predodžbi koje su ranije obilježavale život. Ovu nutarnju odluku i ostavljanje činili su i vidljivo, svlačeći sa sebe sve svoje haljine.

Zatim su se kandidati za krštenje – goli, kakvi su sada bili – okretali istoku. Istok kao mjesto izlazećega sunca bijaše simbol svjetla. Crkve se stoga se sve do danas grade s pogledom prema istoku. Izlazeće svjetlo upućuje na Uskrsnuloga. Kandidati za krštenje su se sada njemu okretali. Silazili su u krsni zdenac koji je često imao tri stuba i oblik križa. Križ upućuje na događaj otkupljenja Isusa Krista koji postaje djelotvoran. Stojeći u vodi krštenik je tri

puta ispovjedio svoju vjeru u trojedinoga Boga. U vezi s ovim piše svećenik Hypolit na početku trećega stoljeća (215 poslije Krista):

*Krštenik, gol, u pratnji đakona silazi u krsni zdenac, pokraj kojega stoji biskup ili svećenik koji krsti. Kad dakle onaj koji će se krstiti, siđe u vodu, onaj koji krsti treba na njega položiti ruke i obratiti mu se ovako: „Vjeruješ li u Boga Oca Svemogućega?“ A krštenik treba odgovoriti: „**Vjerujem**“. I odmah ga krstitelj, koji je na njega položio ruke, uranja prvi put u vodu.*

*A zatim treba reći: „Vjeruješ li u Isusa Krista, Sina Božjega, koji je začet po Duhu Svetom i rođen od djevice Marije, raspet pod Poncijem Pilatom, umro i pokopan, koji je treći dan uskrsnuo od mrtvih i sjedi s desne Ocu, koji će ponovno doći suditi žive i mrtve?“ I kad onaj kaže: „**Vjerujem**“, treba ponovno biti uronjen u vodu.*

*I ponovno treba reći: „Vjeruješ li u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha i uskrsnuće tijela?“ Krštenik treba reći: „**Vjerujem**“. Tada ga se treći put uroni u vodu.*

Nakon svakoga „Vjerujem“ bio je potpuno uronjen u vodu. Gore, dolje i sa strane, sav je bio okružen ovom vodom. Kad je netko dugo pod vodom, on tada umire jer ne dobiva zraka. Time se kao prvo izražava da nešto u nama treba umrijeti, dapače mora umrijeti. Pavao govori: „*U smrt smo njegovu kršteni*“ (usp. Rim 6,3). To znači da sve negativno, sve negativne veze i sva krivnja koje se čovjek svjesno i nutarnjom jasnoćom oslobodio, sada na Isusovu križu – u snazi njegova otkupljenja – dolazi do smrti, umire, pokapa se i treba biti pokopano. Ipak, ovo oslobađanje negativnoga nije sve.

Voda nadalje znači život. Bez vode nema života. Tako krštenje znači biti uzet u novi život: u nerazorivi život Uskrsnuloga. Ispovijedajući „**Vjerujem**“ **krštenik se povezo sa životom Uskrsnuloga**. Postao je jedno s Isusovom životnom sudbinom. Krštenik zatim na drugoj strani krsnoga zdenca izlazi iz vode. U znak da je krštenik jedno s Isusom i da ga je prihvatio kao Gospodina, prima bijelu haljinu. Ona je simbol za Isusa Krista. „*Koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste (kao haljinom)*“ (Gal 3,27). To pokazuje: goli, takvi kakvi jesu, prihvaćeni su od Krista. On ih

potpuno obavija i čini čistima. Jer bijela haljina upućuje i na oslobađanje od suda. U starini su se optuženi pojavljivali pred sudom u haljinama od vreća. Kad su bili oslobođeni, primili su bijele haljine. Ovdje se upućuje na to da su u krštenju Isusovim otkupljenjem oslobođeni od svake krivnje.

Potvrda

Događaj krsta time još nije bio zaključen. Krst, potvrda i Euharistija bijahu tri znaka (lat. sakramenti) inicijacije, uvođenja u kršćanski život. Sada je na redu bio drugi korak. Novokrštenik – izašavši iz krsnoga zdenca – dolazi k biskupu, predvoditelju zajednice koji ga čeka na ulazu u prostoriju u kojoj je okupljena zajednica, to znači u prostoriju za bogoslužje. Ovaj na njega polaže ruke, maže ga uljem, zvanim „krizma“, i nad novokrštenikom moli da se napuni Duhom Svetim: Neka ga ispuni i prožme snaga Uskrsnuloga. Neka ga Duh Sveti osposobi za kršćanski život. Tako je krštenje opečaćeno snagom Duha. Danas ovu opečaćenost nazivamo potvrda.

Euharistija

Sada se novokrštenike vodi u prostoriju u kojoj je okupljena zajednica, dakle u bogoslužni prostor. Bratsko-sestrinskim poljupcem mira svi su ih osobno pozdravljali i prihvaćali kao braću i sestre. Oni su od sada pripadali u zajednicu. Nisu samo formalno nazivani „sestre“ odnosno „braća“, nego je to bio njihov novi životni program. Oni, krštenici, živjeli su jedan za drugoga, jedan za drugoga se brinuli i jedan drugoga podupirali. Ova zajednica bijaše njihov novi zavičaj, njihov novi dom. Ovo je bilo važno i potrebno jer su, postajući kršćanima, bili često isključivani iz svoje ranije zajednice i tako gubili socijalnu zajednicu i materijalnu sigurnost.

Primanje u zajednicu značilo je obvezatno živjeti jedni za druge i jedni s drugima. Kao što u Euharistiji slavi „biti tu za druge“ Isusa Uskrsnuloga, tako i oni, novokrštenici, hoće živjeti i zauzimati se jedni za druge. Euharistijski kruh života, Isusovo predano tijelo i njegova prolivena krv bili su simbol njihova jedinstva i izvor njihova života za i s drugima. Tako su novokrštenici prvi put slavili Euharistiju

kao svečanost novoga zajedništva s Isusom Kristom i novoga zajedništva s braćom i sestrama. To bijaše dubok doživljaj novoga početka.

Misao dana:

Četvrti dan

Isus je krštenjem na Jordanu na nov način primio Duha Svetoga. Ovaj ga je najprije poveo u pustinju. „*Isus se u snazi Duha*“ (Lk 4,14) vrati u Galileju. U Nazaretu uđe na dan subotnji u sinagogu. Ondje otvori Knjigu proroka Izaije. Razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano: „*Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje. Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oči sviju u sinagogi bijahu uprte u njega. On im progovori: Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima*“ (Lk 4,18-21).

Isus je ovo ispunjenje svjedočio navješćivanjem kraljevstva Božjega koje je potkrijepio (potvrdio) nebrojenim znakovima i čudesima. Božja spasonosna snaga kroz njegov je život strujala u svijet. Činilo se da sve ovo njegovom smrću na križu nepovratno završava. Ali dogodilo se obratno. Isus je iz smrti uskrsnuo na nerazoriv život. Tako on može u svako vrijeme i posvuda djelovati. K tomu Bog je Uskrsnulomu darovao još jedno posebno tijelo, preko kojega Isus može do kraja vremena nastavljati svoje poslanje: Kristovo tijelo. Ovo se sastoji iz ljudi koji u krštenju svoj život povezuju s Isusom i otvaraju se snazi Duha Svetoga. Ovo Kristovo tijelo – zvano i Crkva – i dalje oživljava i djeluje po Isusu Kristu.

Na Duhove je novo Kristovo tijelo postalo realnost. Na Duhove je Isus svojim novim tijelom počeo djelovati. Kao što su Isusove riječi pogađale ljude, tako je Duh Sveti djelovao u Petrovim riječima. „*Kad su to čuli, duboko potreseni...*“ (Dj 2,37). Na znakove i čudesa kod Isusa smo naviknuli. Sada se znakovi i čudesa događaju po apostolima. „*Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su činili mnoga čudesa i znamenja*“ (Dj 2,43). Sam Isus je u Duhu

Svetome preko njih djelovao, tako da su ljudi osjetili: Bog je tu. On živi. Njegovo kraljevstvo je među nama.

- *„Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima“ (Lk 4,18). Želim li dopustiti da kao i Isus budem poslan „siromasima“ da bi ljudi i preko mene smjeli iskusiti Božje spasenje? Tada mogu moliti: „Isuse, pokaži mi koje 'siromahe' mi želiš povjeriti!“*

Misao dana:

Peti dan

Dopustiti da me Uskrsnuli pošalje u različite nevolje vremena znači živjeti potvrdu. Za ovu suradnju u Božjemu kraljevstvu Duh Sveti daje različite darove. Ali nas najprije vodi u zajednicu i šalje nas kao zajednicu. U zajedništvu jednih s drugima i za druge objavljuje se spasonosna snaga kraljevstva Božjega. Kao što naše tijelo može ispravno funkcionirati samo u zajedništvu jednih s drugima i jednih za druge, tako je i u tijelu Isusa Krista:

„Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi. Rekne li noga: 'Nisam ruka, nisam od tijela', zar zbog toga nije od tijela? I rekne li uho: 'Nisam oko, nisam od tijela, zar zbog toga nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bio bilo tijelo? A ovako, mnogi udovi - jedno tijelo! Ne može oko reći ruci: 'Ne trebam te', ili pak glava nogama: 'Ne trebam vas.' Naprotiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji. A udove koje smatramo nečasnijima, okružujemo većom čašću. I s nepristojnima se pristojnije postupa, a pristojni toga ne trebaju. Nego, Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju čast da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju

se zajedno svi udovi. A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi. I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; onda čudesa, onda dari liječenja; zbrinjavanja, upravljanja, razni jezici. Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci? Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače? Čeznite za višim darima! A evo vam puta najizvrsnijega!“ (1 Kor 12,12-31).

Ovi „viši darovi“ su vjera, nada i ljubav; „ali najveća je među njima ljubav“ (1 Kor 13,13).

- Što je zadaća pojedinačnih udova? Osjećam li sama sebe i kao nenadomjestiv ud na Kristovu tijelu? Što ugrožava djelotvornost čitava tijela?

„Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju čast da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge“. Kako bih ja opisao svoje mjesto? Što ja mogu pridonijeti? Mogu li svomu mjestu i služenju – kako Bog ovo gleda – reći Da?

Misao dana:

Šesti dan

Dva temeljna sakramenta kršćanskoga života – krst i potvrdu – primamo samo jednom. To ne znači da ovi sakramenti pripadaju prošlosti i da se više ne odnose na naše ovdje i sada. Naprotiv, radi se o tome da dopustimo da se punina spasonosne snage ovih sakramenata oslobađa sve više i više. Tada oni mogu naš život prožeti i ozdraviti. Ali to se može dogoditi jedino ako ih obnavljamo. Pavao je ovo jako dojmljivo stavio na srce svomu učeniku Timoteju: „Poradi toga podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora“ (2 Tim 1,6-7).

Samo oganj može raspiriti oganj. Tako samo Isus može uistinu obnoviti naš život i preobraziti nas u žive kršćanke i kršćane. Samo nas on može ispuniti snagom, ljubavlju i razborom. Zato se kao prvo uvijek postavlja pitanje: Hoćemo li dati obnoviti svoj kršćanski život?

Našu povezanost s Isusom da bi njegov Duh mogao teći u naš život? Ova obnova našega odnosa s Isusom jest obnova krštenja.

Drugo je prošnja Isusu da me ispuni svojim Svetim Duhom. „Da, želim primiti Duha Svetoga, svu puninu Duha Svetoga. Želim da čitav moj život bude pod vodstvom Duha Svetoga. Želim čitav svoj život staviti u službu Bogu i primiti sve darove, svu osposobljenost Duhom Svetim. Želim se očistiti, dati se preoblikovati da bi me sve više uporabio i da bi Božji Sveti Duh kroz mene sve više tekao!“ To je Da potvrdi u kojoj se Duh Sveti, čiju smo opečaćenost primili u potvrdi, potpuno oslobađa.

- Imam li želju obnoviti svoje krštenje i potvrdu? Ako imam, mogu svoj Da krštenju i potvrdu napisati u jednoj osobnoj molitvi.

Osmi tjedan:

Radost u vjeri – „I ti si poslan“

Prvi dan

„U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: 'Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!' Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: 'Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i

nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevati će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.' Nato će Marija anđelu: 'Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?' Anđeo joj odgovori: 'Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!' Nato Marija reče: 'Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!' I anđeo otiđe od nje" (Lk 1,26-38).

Božji Sveti Duh preobražava ljude i mijenja njihov život. Marija je ovo iskusila. Ona bijaše djevojka, gotovo djevojčica, kad je u dobi od otprilike 14-16 godina njezin život dobio jedno novo usmjerenje. To je počelo time da je čula Božji glas koji joj je obećavao dijete. Začeti dijete nije neobvezatna igra. Dijete donosi promjenu u život. Marija je osjetila da će njezin odgovor imati posljedice za njezin daljnji život. Pritom je pred očima imala svoju životnu situaciju zaručnice. U njoj su se javljali strahovi i pitanja: Kako će reagirati Josip? Hoće li me odbaciti?

Kako će ljudi u selu govoriti o meni ako očekujem izvanbračno dijete? Kako će reagirati moja majka?

Što znači ovo: biti majkom sina „Svevišnjega“? Mogu li ja, jednostavna djevojka, to uopće? Nije li to prevelik zahtjev?

Na sva ova pitanja, strahove i sumnje Marija prima Božje obećanje:

- „*Gospodin s tobom*“. Ti nisi sama. Iza tebe stoji Bog s čitavom svojom moću i ljubavlju. Ti ni kao čovjek nisi sama na svome putu. Pogledaj, i kod Elizabete se događaju nevjerojatne stvari. Zato će ti Bog dati da uza te budu ljudi koji će ti pomoći.
- „*Duh Sveti sići će na te*“. Božja snaga pomoći će ti izdržati u svim poteškoćama. Duh Sveti će te osposobiti za sve što te čeka.
- „*Ta Bogu ništa nije nemoguće*“. Bog poznaje puteve i mogućnosti o kojima ti niti ne slutiš. Misli na to: Bog može Josipa

poučiti da te ne napusti. On može i tebe osloboditi od tvojih strahova. On i za ono što se čini nemogućim može pripremiti dobro rješenje.

Marija vjeruje. Pouzdaje se. Računa s novom snagom koja joj je obećana, sa snagom Duha Svetoga i govori Da: Neka mi bude po riječi tvojoj. Ja sam spremna. Ići ću potpuno tvojim putevima. Marija se nije razočarala, Božji Sveti Duh je išao s njom svim njezinim putevima. Bog ju je za sve osposobio. Marija svjedoči svojim životom da se u Boga može pouzdati.

- Gdje se sa mnom događa kao s Marijom? Što mogu od nje naučiti?

Misao dana:

Drugi dan

Marija je iskusila pomoć i vodstvo Duha Svetoga. Isti Duh Sveti pomagao je tada učenicima. O ovoj pomoći govorio je Isus na svome rastanku: „*Bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama*“ (Iv 167).

U Duhu Svetome, u „*Branitelju*“ došao je Isus na nov način k učenicima i učenicima. Pomagao im je kao „*Branitelj*“ u svim pitanjima, nevoljama, nesigurnostima i problemima.

I nama je obećan i darovan Duh Sveti, „*Branitelj*“. Možemo ga nedjelatna ostaviti postrani ili pak računati s njegovom pomoći. Ali kako? Moleći ga u svim našim pitanjima za vodstvo i pomoć, slušajući ga i pouzdavajući se u njegovo vodstvo.

- Gdje čeznem za pomoću, vodstvom i svjetlom? Pozvan sam sada moliti za Duha Svetoga Branitelja.
- Jesam li doživio njegovu pomoć i vodstvo? Onda mu mogu za to zahvaliti.

Misao dana:

Treći dan

Duh Sveti donosi promjenu u život. Koju promjenu? „*Tri tisuće ljudi*“ na Duhove Duh Sveti je oblikovao u četiri vidika: *Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, u lomljenju kruha i u molitvama*“ (Dj 2,42).

„*Apostolski nauk*“ odnosi se najprije na događaj spasenja u Isusu Kristu, utjelovljenoj Božjoj Riječi o kojoj nam svjedoči Biblija. Iz ovoga događaja nastale su i prve vjerske istine koje su formulirali crkveni oci. U ovome smislu govorimo o Apostolskome Vjervanju, to znači o Vjervanju koje su nam ostavili apostoli i prvi crkveni oci. Nadalje, apostolski nauk je naučavanje apostola ali i nauk nasljednika apostola, to znači naučavanje današnje Crkve.

U poznavanju apostolskoga nauka radi se o tome da bolje razumijemo Božja svojstva i njegovu „misao“. Tako postajemo sve više i više njime prožeti i učimo razlikovati između kršćanskoga i nekršćanskog nauka.

Postojani „*u apostolskom nauku*“ može konkretno značiti: Čvrsto se držati svakodnevnoga „tihoga vremena“ s Božjom riječju. Možda vam je „tihu vrijeme“ činilo dobro, donijelo mir, snagu i sabranost u svakodnevicu. Možda se istodobno opazili da se za ovo „tihu vrijeme“ morate boriti. Mnoge obveze i interesi, sklonost rastresenosti i vlastita mlakost itekako otežavaju „tihu vrijeme“. Dati „tihomu vremenu“ prioritet i redovitost u životu, plivanje je protiv struje.

- Želim li nastaviti s „tihim vremenom“? Što mi pritom može pomoći? – Misao dana:

Četvrti dan

Novi početak normalno treba zajednicu koja podupire. Ona je obogaćenje i daje snagu izdržati. Ljudi, koji su ponovno započinjali s Isusom, iz ove su se spoznaje uvijek okupljali u grupe. Bili su „*postojani u zajedništvu*“ (Dj 2,42). Međusobno su razmjenjivali svoja iskustva, radosti, pitanja, razočaranja i sumnje. Zajedno su učili kako izgleda život s Isusom i Duhom Svetim. Zajedništvo ih je obogaćivalo i davalo im snagu. U zajedništvu su doživljavali

nazočnost Uskrsnuloga na poseban način, kao što je on sam obećao: „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima“ (Mt 18,20). Zajedništvo bijaše od početka nosiv i izazovan element kršćanki i kršćana.

„Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao. Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spasenike“ (Dj 2,44-47).

Prve kršćanke i kršćani sastajali su se preko tjedna u malim grupama, a nedjeljom (Dan Gospodnji) zajedno s drugima na euharistijsko slavlje. Tako su živjeli u različitim odnosima u kojima su jedi drugima pomagali i u svojim nevoljama i brigama (pa i materijalnim), stajali jedni uz druge.

- Želim li se ponovno na nov način upustiti u obvezujuće zajedništvo? Koje mi mogućnosti u župi ili bližoj okolini stoje na raspolaganju? Mogu moliti i Duha Svetoga da mi pokaže put.

Misao dana:

Peti dan

Postojani „u lomljenju kruha“ (Dj 2,42) – prkršćanska je oznaka za euharistijsko slavlje i upućuje na sakramente. U sakramentima Crkve, kad ga primamo otvorena srca, izvršuje Isus spasenje i oslobođenje. Sakramenti su veliko bogatstvo. Spasonosno je produbiti njihovo značenje i dobro se na njih pripremiti.

„Lomljenje kruha“ može nadalje upućivati i na socijalnu zauzetost, na služenje. Jer u Prvoj Crkvi euharistijsko je slavlje uvijek bilo povezano s gozбом ljubavi. Lomljenje kruha sadržava intenzivno zajedništvo s uskrsnulim Gospodinom i čitavim njegovim tijelom (zajednicom, župom). U Euharistiji se slavi Isusov život za nas. „Primanjem“ njegova tijela koje se za nas predaje i njegove prolivene krvi kršćanke i kršćani su osposobljavani za novi stil života. „Kristova ljubav“ (2 Kor 5,14) koja živi u njima, primoravala ih

je živjeti jedni za druge, i svojim darovima služiti jedni drugima i ljudima u potrebi.

Takvo služenje dolazi do izražaja na različite načine, bilo u obitelji, u zvanju, u župi ili u društvu. Uvijek se radi o tome da Isusova ljubav po nama dobije „ruke i noge“ i da postanemo svjesni svoje odgovornosti za opće dobro.

- Gdje me Duh Sveti poziva da budem Isusova „ruka i noga“? Gdje služim?

Misao dana:

Šesti dan

Postojani „u molitvama“ (Dj 2,42) upućuje na jedan drugi izvor snage kršćanskoga života. Moliti znači svoju svakodnevicu dijeliti s Bogom. Njemu mogu reći sve što je tu u meni: radost, strahovi, brige, želje, zahvalnost, žalost, čežnja, jadikovanje... S njime mogu uvijek razgovarati, gdje god bio. Dok se u svojim osjećajima i mislima često vrtimo oko samih sebe, molitva nam pomaže izreći se. Ona probija našu zatočenost u sebe.

Molitva nije samo govorenje, nego i slušanje. Zato se Isus često povlačio u tišinu da sluša svoga Oca. On kaže: „*Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, bit će kao mudar čovjek koji sagradi kuću na stijeni*“ (Mt 7,24). „*Pazite dakle kako slušate*“ (Lk 8,18). „*Nego, velim vama koji slušate*“ (Lk 6,27). A kako Bog govori nama? Ne tako, da Božje govorenje smijemo očekivati kao „divan glas“ ili kao nutarnje rasvjetljenje. Bog mi se, naprotiv, obraća u svemu što se događa u meni i oko mene: u događajima i doživljajima dana, u nekoj knjizi, u raspoloženjima i osjećajima, u ljudima s kojima se susrećem, u riječima koje slušam, u novinskim vijestima itd. Slušati Boga znači osluškivati ono što ovi događaji u meni izazivaju. U njima primamo vodstvo.

Moliti također znači slaviti i zahvaljivati. „*Blagoslivljaj Gospodina, dušo moja, i sve što je u meni, sveto ime njegovo! Blagoslivljaj Gospodina, dušo moja, i ne zaboravi dobročinstva*

njegova“ (Ps 103,1-2). Svaki dan iznova možemo zahvaliti za puno toga. Vidim li što mi sve dobra čini?

Moliti također znači brige i strahove svako malo predati njemu da bismo bili slobodni za trenutak, u skladu s riječju: „*Svu svoju brigu povjerite njemu i on će sve voditi*“ (1 Pt 5,7).

- Kada i kako molim? Kako pokušavam vježbati slušanje Boga?

Misao dana:

Kako dalje?

Dođi i vidi!“ bio je Isusov poziv prvim učenicima. Vi ste sve do sada vjerno išli ovim putem. Možda se pitate: Kako dalje? U ovom slučaju želim vam ukazati na poneku pomoć.

1. Zajednica

Kršćanski život treba obvezujuću zajednicu. Idealna je jedna vrsta biblijske molitvene grupe u kojoj ćete se redovito sastajati s drugim kršćankama i kršćanima. U zajednicu spada i integracija u župnu zajednicu u kojoj grupa može preuzeti određenu službu. Korisno je i osobno praćenje. Tako svoje brige i pitanja možete podijeliti i zajedno s pratiteljem oslušivati vodstvo Duha Svetoga u vašemu životu.

2. *Tiho vrijeme*

Želimo li i dalje gajiti „tiho vrijeme“, dopustimo si „Rendez-vous sa svojim Prijateljem“. U sljedećemu poglavlju upozoravamo gdje si s korišću možete pomoći:

Radna bilježnica sa svakodnevnim čitanjem Pisma ide svomu kraju. Za osobno „tiho vrijeme“ vrijedi posegnuti za objavljenim „komentarima“ uz svakodnevna liturgijska čitanja i pritom i sami otkriti što od toga vama osobno najviše pomaže i što je za Vas dobra hrana.

3. *Redovito produbljivanje vjere*

Vjeru se, kao i svaki odnos, mora gajiti. Zato je dobro planirati redovito vrijeme – kao vikend-obnova, seminar produbljivanja, tjedni vjere, dani tišine i sabranosti, duhovne vježbe (u svakodnevi). Sve to pomaže rastu u vjeri. Osim toga preporučujem i puno dobre literature za kulturu i duhovnost svakodnevce:

Dopunska literatura za osobno produbljivanje:

„Rendez-vous sa svojim Prijateljem“

Polu sata pred Presvetim

Ulomci jednoga teksta svetoga Antuna Marije Clareta (1807.-1870.)

Isus mi govori; on je Učitelj molitvenoga zajedništva s njim. – Antun Marija Claret uči tako upravo ono što i Majka Terezija jako preporučuje, a što je vrlo važna odrednica „laičke duhovnosti“: pola sata u molitvenome zajedništvu s Učiteljem Isusom. – Isus govori: Nije potrebno puno znati da bi mi se svidio – dovoljno je puno ljubiti. Ovdje dakle govori jednostavno, kao sa svojim najintimnijim prijateljem.

Imaš li mi priopćiti kakvu radost? Želiš li me za nekoga nešto zamoliti? Reci mi njegovo ime, a zatim mi kaži što želiš da za njega učinim. – Ne ustručavaj se moliti. – Govori mi jednostavno i iskreno i o siromasima koje želiš utješiti, i o bolesnima koje vidiš koliko trpe, i o zalutalima koje bi tako rado vratio na pravi put. I o... – Reci mi za svakoga od njih barem jednu riječ.

Zar za sebe ne trebaš nikakvu milost? Napravi, ako to želiš, popis svega onoga što trebaš, zatim dođi pa mi to pročitaj. – Otvoreno mi kaži da si možda ohol, sebičan, nepostojan, popustljiv... i moli me da ti pomognem da se uz veće ili manje napore svega toga oslobodiš. – Nemoj se stidjeti! Mnogo je pravednika, mnogo svetih u nebu; svi su oni imali iste pogriješke, ali su ponizno molili... i malo pomalo svega se toga oslobodili. – Ne ustručavaj se moliti za zdravlje kao i za sretan ishod svoga posla, studija... Sve ti to mogu dati i rado ću ti dati. Samo želim da me za sve to moliš, dokle god to nije protiv tvoje svetosti, nego ju unaprjeđuje i podupire. – Što trebaš upravo danas? Što mogu za tebe učiniti? – Kad bi barem znao koliko ti želim pomoći!

Upravo nešto planiraš? Pripovijedaj mi o svojim planovima. Čime se baviš? O čemu razmišljaš? Što želiš? – Što mogu učiniti za tvoga brata, tvoju sestru, za tvoje prijatelje, za tvoju obitelj, za tvoje pretpostavljene? Što bi ti učinio za njih? – A s obzirom na mene: Zar ne želiš da me proslaviš? Da možeš učiniti štogod dobra svojim prijateljima koje toliko voliš, a koji sada žive ne misleći na mene? – Reci mi: Što danas osobito pobuđuje tvoju pozornost? Što si žarko želiš? I kojim sredstvima raspolažeš da to i postigneš? – Reci mi ako

ti što ne polazi za rukom, i ja ću ti kazati razloge tvoga neuspjeha. – Zar me ne želiš imati uza se? – Ja sam Gospodar srdaca i ja ću ih svojom blagošću dovesti dotle da budu onakva kakva ih ja želim ne oduzimajući im njihove slobode.

Žalostan si i neraspoložen? Potanko mi ispričaj što te žalosti? Tko te uvrijedio? Tko je ranio tvoje sebeljublje? Tko te prezreo? – Sve mi to reci i brzo ćeš – kao i ja – biti spreman sve oprostiti, sve zaboraviti, preko svega prijeći. A za nagradu primit ćeš tada utjehu moga blagoslova. – Plašiš se? Tjeskoban si, žalostan a ni sam ne znaš zašto? Osjećaš kako ti se srce stišće? Baci se u naručaj mojoj providnosti! Ja sam tu uza te, na tvojoj strani. Sve vidim, sve čujem. I neću te ni jednoga trenutka ostaviti na cjedilu, u neizvjesnosti. – Osjećaš neprihvatanje od ljudi koji su te prije voljeli a sad su te zaboravili, udaljili se od tebe iako im nisi dao nikakva pravog povoda? Moli za njih i ja ću ih vratiti na tvoju stranu, samo ako nisu zapreka tvomu posvećenju.

Možda mi ipak želiš reći i poneku radost? Ako sam ti prijatelj, zašto mi ne daješ sudjelovati i na tvojoj radosti? Ispričaj mi što je (od posljednjega susreta s mnom) utješilo i razveselilo tvoje srce! Možda si doživio koje ugodno iznenađenje; primio usrećujuću vijest, pismo, telefonski poziv, mali znak pažnje i naklonosti; možda si uspio nadvladati koju poteškoću, uspio se izvući iz neke bezizlazne situacije. – Sve je to moje djelo. Zato jednostavno reci: Hvala, moj Gospodine!

Hoćeš li iz ljubavi prema meni nešto učiniti? Zar mi ne želiš ništa obećati? Ja čitam i dubine tvoga srca. Ljude ti je lako prevariti, ali ne i Boga. Razgovaraj dakle sa mnom posve iskreno. – Jesi li čvrsto odlučio ne izlagati se više onoj grješnoj prigodi, odreći se one stvari koja ti škodi, knjige (časopisa) koja uzbuđuje tvoju maštu i sjetila, izbjegavati onoga čovjeka koji ugrožava tvoj duhovni život i mir srca? - Jesi li odlučio biti srdačan i prema onome čovjeku kojega si do danas držao za svoga neprijatelja, jednostavno zato što se ogriješio o tebe?

Sada se opet vrati natrag svomu poslu, u svoju obitelj, u školu. I ne zaboravi ovih zajedno provedenih trenutaka. – Čuvaj koliko god više možeš nutarnju šutnju, budi skroman, čedan, pazi na duhovnu sabranost, na ljubav prema bližnjemu. – Ljubi moju Majku, ona je i tvoja Majka. – I opet mi dođi, srcem još više ispunjenim ljubavlju, još predanijim momu Srcu. U mome ćeš Srcu naći svaki dan novu ljubav, od njega ćeš primiti nova dobročinstva, novu utjehu.

Napomene za osobno slavljenje pomirenja

Božja praštajuća ljubav uvijek nam je ponuđena. Dobro je svjesno ju prihvatiti u malome slavlju.

Priprava

Ako ste slijedili seminar korak po korak, pročitali ste i dnevne tekstove četvrtoga tjedna i na „listić pomirenja“ napisali svu svoju krivnju, predbacivanja, otpore, terete, sve što želite predati Isusovu otkupljenju.

Oraspoloživanje

Za oraspoloživanje je sada dobro promijeniti mjesto i poći pred križ. Time izražavate da prihvaćate otkupljenje Isusa Krista koje je svoj vrhunac doseglo u događaju križa. Znak križa, šutljivo promatranje križa i molitva mogu pridonijeti sabranosti.

Razmišljanje o Božjoj praštajućoj ljubavi

„Vrati se kući!“, veliki je Božji poziv, koji se odnosi na sve.

„Usta i pođe svom ocu. Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin će mu: 'Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.' A otac reče slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i provedimo jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!' I stadoše se veseliti“ (Lk 15,20-24).

Velika je Očeva želja da nam svima oprosti, da nas ponovno primi u zajedništvo svečanosti. Po „svome sluzi Isusu“ hoće nas ozdraviti od tereta prošlosti i obući nam haljinu novoga, blagdanskoga zajedničkog života.

„Vrati se kući!“ Mlađi sin je odlučio slijediti ovaj poziv

Izražavanje i prošnja za oproštenjem

Sada možete sve što ste napisali tiho ili glasno izreći. Pritom možete moliti za oproštenje i izraziti svoju spremnost da oprostite svima. S 'Očenašem' – „Oprosti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim...“ ostavite sve što ste napisali. Stavite to u Božje ruke i sve povjerite otkupljenju Isusa Krista. Vaš znak za to može se sastojati u tome da sada listić pomirenja stavite pred križ. Sljedećom molitvom možete zaključiti ovo slavlje pomirenja:

„Gospodine Isuse Kriste, ti si za mene postao čovjekom. U krštenju si se solidarizirao s krivnjom čitava čovječanstva i s njome umro na križu. U tvoje otkupljenje na križu stavio sam svoju krivnju, svoje nesposobnosti i nepomirljivosti. Ti si sada tu sa svom svojom vlašću kao raspeti i uskrsnuli Gospodin. Molim te: oslobodi me i odvoji od krivnje koju sam ti sada predao. Prekini svaku vezanost na negativno razmišljanje. Oslobodi me vlasti nepomirljivosti. Probij svaku tvrdoću moga srca. Oslobodi me mojih prisila. Izvedi me iz vlasti tame.

Ti si za mene predao svoj život da me oslobodiš negativnih veza i daruješ mi oproštenje svake krivice. Snagom svoga uskrsnuća oslobodi me i daruj mi svoga Duha koji me osposobljava da svakomu od srca oprostim. Ispuni me svojom ljubavlju prema svima i preobrazi sve moje odnose. Sve polažem u tvoje ruke. Amen.“

Odgovoriti i zahvaliti

Osjećali što god ili ne, u vjeri smijete prihvatiti da vam je Bog oprostio i darovao novi početak. U dvostruku obliku možete sada na to odgovoriti. Prvo: Spalite ili uništite sada „listić pomirenja“. Drugo: Hvalite i slavite Boga i zahvalite mu za sve što vam je darovao. To možete učiniti sljedećim riječima:

„Isuse Kriste, ti si moj Otkupitelj i prijatelj. Vjerujem da si mi oprostio krivnju i preuzeo sve moje brige. Ti sve okrećeš na dobro. Od srca ti zahvaljujem za to. Hvalim te i slavim i radosno nastavljam put s tobom. Amen.“

Pjesma ili zahvalna molitva, primjerice Psalam 103, mogu produbiti radost. Možda želite slaviti i malu svečanost i nekim konkretnim znakom obdariti nekoga čovjeka Božjom ljubavlju.

Važno je znati: Kad se radi o teškim grijesima, potrebno je što prije potražiti svećenika i ispovjediti se.

Molitva za obnovu krštenja i potvrde

Ako je na sljedećemu susretu predviđeno slavlje vjere, može se za to rabiti i vlastiti list. Ukoliko nemam priliku sudjelovati na zajedničkoj svečanosti obnove krsta i potvrde, mogu mi pomoći sljedeći naputci:

Naputci za osobnu obnovu krštenja i potvrde

U krštenju i potvrdi obdareni smo Bogom. Bog nas na krštenju prima za svoje kćeri i sinove. Ovaj dar smijemo prihvatiti i slaviti u obnovi krštenja.

Potvrda upućuje na poslanje, na veliki smisao našega života. Bog s nama namjerava velike stvari. Snaga Duha Svetoga omogućuje nam živjeti tu veličinu. Ovome daru se otvaramo u obnovi potvrde.

Priprava

Kad ste pročitali tekstove dana sedmoga tjedna, već ste možda napisali osobnu molitvu obnove krštenja i potvrde. Inače Vam sljedeća dva primjera mogu poslužiti kao poticaj.

„Oče nebeski, zahvaljujem ti što si me na krštenju prihvatio kao svoju kćer/svoga sina. Danas rado govorim svoj Da tebi i prihvaćam te za svoga Boga i Oca.

Ti preuzmi sada vodstvo moga života. Vezuj me uz Isusa Krista i uz Evanđelje. Izlij na mene svu puninu svoga Duha i učini me živim udom tvoje Crkve. Ja ti se povjeravam i predajem. Amen.“

„Gospodine Isuse Kriste, vjerujem da si Božji utjelovljeni Sin. Uzimam te u svoje srce kao svoga Prijatelja, svoga Otkupitelja i svoga Gospodina.

Ravnaj mojim životom. Vjerujem u tvoje obećanje da ćeš i meni poslati Duha Svetoga. Obnovi u meni milost krštenja i potvrde. Već si me posvetio krštenjem i nastanio se u meni kao u hramu. Ponovno me ispuni snagom Duha Svetoga i mijenjaj me onako kakvim me ti hoćeš imati. Zahvaljujem ti što me krstiš svojim Duhom. Amen.“

Za daljnju pripravu možete pripremiti svoju krsnu svijeću i blagoslovljenu vodu. Oboje podsjeća na krštenje. Na krštenju i potvrđi uz nas je stajao kum/a. Dobro je da i sada, kod obnove krštenja i potvrde, uza se imate nekoga koga poznajete, osvjedočena

kršćanina koji će svojim vjerničkim svjedočenjem rado poduprijeti vaše opredjeljenje za Boga. Pozovite ga/ju.

Oraspoloživanje

Zapaljena svijeća, križ i blagoslovljena voda može ukrasiti mjesto slavlja. Znak križa, pjesma i molitva otvaraju nas za Uskrsnuloga.

Razmišljanje o Božjoj riječi

Krštenjem postajemo Božji sinovi i kćeri. To nije naša zasluga, nego dar Božje ljubavi. Apostol Pavao to svako malo naglašuje: „*A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo. A budući da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga koji kliče: 'Abba! Oče!'*“ (Gal 4,4-6).

Mir – hebrejski šalom – znači puninu života. Ovaj mir je Uskrsnuli na Uskrs darovao svojim učenicima i zapovjedio im ga da prenose dalje. U Da potvrdi mi dopuštamo da budemo uzeti u ovo poslanje za koje nas oprema i osposobljuje Duh Sveti.

„I uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: 'Mir vama!' To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovno reče: 'Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.' To rekavši, dahne u njih i kaže im: „Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im“ (Iv 20,19-22).

Očitovanje obnove krsta i potvrde

Sada možete – najbolje glasno – izreći svoju molitvu obnove krštenja i potvrde. U znak da je vaš život povezan s Isusom, možete blagoslovljenom vodom načiniti znak križa i tako si posvijestiti svoje pripadanje Kristu. Paljenje vaše krsne svijeće na zapaljenoj svijeći, koja simbolizira Uskrsnuloga, pokazuje da Isusa Krista i njegovu poruku izabirete za svjetlo svoga života. 'Oče naš' može na kraju izraziti vaše predanje Očevoj volji.

U znak opečaćenosti može kum/a – ukoliko je nazočan – staviti svoju ruku na vaše desno rame i za vas moliti blagoslov Božji. Pjesma

s prošnjom za dar Duha Svetoga, eventualno i jednom 'Zdravo, Marijo', u kojoj Marija, koja je kao prva na nov način primila Duha Svetoga, možete zamoliti za njezin zagovor i tako zaključiti ovaj dio.

Odgovoriti i zahvaliti

Obnovom krsta i potvrde Bog vas je – osjećali vi to ili ne – povezoao dublje sa sobom i svojom ljubavlju. Za to možete primjerice zahvaliti sljedećim riječima:

„Oče nebeski, zahvaljujem ti što si me prihvatio kao svoje dijete (svoju kćer, svoga sina). Radujem se što smijem pripadati tebi i tvomu narodu. Također ti zahvaljujem što smijem surađivati na tvome velikom planu spasenja. Ti ćeš mi za to uvijek iznova davati Duha Svetoga i svoje vodstvo. U to se čvrsto pouzdajem. Zahvaljujem što moj život tako dobiva veliki smisao. Radujem se. Amen.“

Pjesmom zahvale i slavljenja možete izraziti svoju radost zbog ponovno produbljena zajedništva.